

VENDIM
Nr. 226, datë 13.4.2023

**PËR MIRATIMIN E REKOMANDIMEVE PRIORITARE NË LUFTËN
KUNDËR KRIMINALITETIT, PËR VITIN 2023**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 103, të ligjit nr. 97/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, dhe të pikës 32, të nenit 6, të ligjit nr. 8678, datë 14.5.2001, “Për organizimin dhe funksionimin e Ministrisë së Drejtësisë”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Drejtësisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rekomandimeve prioritare në luftën kundër kriminalitetit, për vitin 2023, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohet ministri i Drejtësisë t’ia përcjellë menjëherë rekomandimet prioritare të Prokurorit të Përgjithshëm, si dhe t’ua bëjë ato të njohura drejtuesve të prokurorive të të gjitha shkallëve dhe drejtuesit të Prokurorisë së Posaçme, në një mbledhje të përbashkët, jo më vonë se 1 (një) muaj nga data e miratimit të këtij vendimi.

3. Ngarkohet ministri i Drejtësisë të ndjekë në vazhdimësi mënyrën e zbatimit të këtyre rekomandimeve, sipas legjislacionit në fuqi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Belinda Balluku

REKOMANDIME PRIORITARE
NË LUFTËN KUNDËR KRIMINALITETIT PËR VITIN 2023
Tiranë, mars 2023

Ministria e Drejtësisë bazuar në detyrimet e ligjit nr. 97, datë 6.10.2016, “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ka përgatitur rekomandimet prioritare të Këshillit të Ministrave për Prokurorin e Përgjithshëm në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2023.

Këto rekomandime vijnë në vazhden e një tradite të konsoliduar të bashkërendimit të përpjekjeve të institucioneve të të gjitha niveleve për të përfunduar luftën pa kompromis kundër fenomeneve negative të shoqërisë shqiptare, për të përmirësuar legjislacionin parandalues, ndëshkues, korrigjues, rehabilitues, si dhe për të ndërtuar kapacitetet e nevojshme njerëzore dhe infrastrukturore, në drejtim të: i) *rritjes së pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit*; ii) *minimizimit deri në eliminimin e korrupsionit dhe krimit të organizuar*; iii) *respektimit të të drejtave të njeriut*; dhe iv) *konsolidimit të bashkëpunimit ndër-institucional*.

Tashmë, ndjekja, gjykimi dhe ndëshkimi i kriminalitetit kanë marrë dimensione të reja, pasi të gjitha institucionet ligjzbatuese, përfshirë Byronë Kombëtare të Hetimit, SPAK, gjykatat e posaçme, gjykatat e të gjitha niveleve të riorganizuara dhe që funksionojnë me magjistratë, ku pjesa më e konsiderueshme e të cilëve e kanë kaluar me sukses procesin e rivlerësimit kalimtar (*vetting*), kanë dhënë dhe vazhdojnë të japin efektin e pritshëm në drejtësi dhe në rritjen e besimit të publikut te drejtësia dhe konsolidimin e shtetit të së drejtës.

Rekomandimet kundër kriminalitetit edhe këtë vit mbështeten në dokumentet strategjike, të cilat pasqyrojnë vizionin, politikën, qasjen dhe qëllimin kryesor të Qeverisë Shqiptare që lidhet me integrimin e shpejtë në Bashkimin Evropian nëpërmjet dëshmisë së përpjekjeve dhe rezultateve konkrete në forcimin e ligjit dhe mbrojtjes së të drejtave dhe lirive themelore të

qytetarëve dhe konkretisht: Programit Qeverisës 2021-2025¹; Strategjisë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2021-2025 dhe të planit të saj të veprimit²; Planit Kombëtar për Integrimin Evropian 2022-2024³; Rekomandimet e Progres Raportit për Shqipërinë të Komisionit Evropian për vitin 2021; Planit të Veprimit 2015-2023 në zbatim të Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit⁴; Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda 2021-2025⁵; Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë për të Mitur dhe të Planit të Veprimit 2022–2026⁶, Raporteve të organizmave kombëtare dhe ndërkombëtare joqeveritare⁷ lidhur me monitorime për çështjet e korrupsionit, krimit të organizuar dhe trafikut të lëndëve narkotike, si dhe dokumente të tjera me rëndësi strategjike, si dhe në analizën e të dhënave statistikore të dërguara nga organi i prokurorisë, përgjatë vitit 2022⁸. Gjithashtu, pjesë e përmbajtjes së rekomandimeve janë edhe masat e propozuara nga Ministria e Ekonomisë dhe Financave, Ministria e Brendshme, Ministria e Mbrojtjes, si dhe Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, të cilat kanë në përbërje të tyre personel me funksionet e policisë gjyqësore. Po kështu, vijimësisht është ndjekur nga Ministria e Drejtësisë implementimi i rekomandimeve të dhëna për vitin 2022, duke analizuar dhe vlerësuar përmbushjen e tyre, ndërsa problematikat e evidentuara kanë shërbyer si bazë për të adresuar rekomandime konkrete për vitin 2023.⁹

¹Publikuar në faqen zyrtare: https://kryeministria.al/wp-content/uploads/2021/10/Programi_Qeverisës_2021-2025.pdf

² Miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 823, datë 24.12.2021, Botuar në Fletoren Zyrtare nr. 205, datë 30.12.2021.

³ Plan Kombëtar për Integrimin Evropian miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 91, datë 9.2.2022, botuar në Fletoren Zyrtare nr. 27, datë 18.2.2022.

⁴ Miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 516, datë 1.7.2020, botuar në Fletoren Zyrtare nr. 126, datë 7.7.2020.

⁵ Miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 1140, datë 24.12.2020, botuar në Fletoren Zyrtare nr. 4, datë 12.1.2021.

⁶ Miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 892, datë 27.12.2022, botuar në Fletoren Zyrtare nr. 13, datë 24.1.2023.

⁷ Progres Raporti për Shqipërinë i Komisionit Evropian vitit 2022, publikuar në “*Report, Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2022 Communication on EU Enlargement Policy*” https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/albania-report-2022_en; Indeksi vjetor i korrupsionit i Transparency International, Corruption perception Index 2022, publikuar në faqen zyrtare: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>

World Justice Project “Indeksi i sundimit të ligjit 2022, raport vjetor, përgatitur nga një grup ekspertësh vendës dhe të huaj, ka paraqitur të dhënat e administruara nga perspektiva e publikut të zakonshëm në lidhje me zbatimin e ligjit. Publikuar në faqen web: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2022/Albania/>. Raporti për të Drejtat e Njeriut i Departamentit Amerikan të Shtetit [ALBANIA 2022 HUMAN RIGHTS REPORT \(state.gov\)](https://www.state.gov/albania-2022-human-rights-report/).

⁸ Ministria e Drejtësisë me shkresat e saj nr. 2361/5 prot., datë 24.10.2022 dhe nr. 2361/6 prot., datë 14.12.2022 i ka kërkuar Prokurorit të Përgjithshëm dhe Drejtuesit të Prokurorisë së Posaçme informacion lidhur me ecurinë e zbatimit të Rekomandimeve për vitin 2022. Prokuroria e Përgjithshme ka informuar me shkresat e saj nr. 1108/34, datë 28.12.2022 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 2361/7 prot., datë 29.12.2022 dhe shkresën nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 532/2 prot., datë 13.3.2022. Prokuroria e Posaçme ka përcjellë informacion me shkresën nr. 3864/1 prot., datë 15.3.2023, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 523/3 prot., datë 15.3.2023.

⁹ Ministria e Drejtësisë ka kërkuar me shkresën nr. 277 prot., datë 16.1.2023 kontribut nga Ministria e Ekonomisë dhe Financave, Ministria e Brendshme, Ministria e Mbrojtjes si dhe Ministria e Mjedisit dhe Turizmit. Ministria e Brendshme ka përcjellë kontribut me shkresën e tyre nr. 562/3 prot., datë 6.2.2023, protokolluar pranë nesh me nr. 277/1 prot., datë 9.2.2023; Ministria e Turizmit dhe Mjedisit ka përcjellë kontribut me shkresën nr. 392/2 prot., datë 9.2.2023, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 277/2 prot., datë 10.2.2023; Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka përcjellë kontribut me shkresat nr. 2126/1 prot., datë 20.2.2023 të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave dhe nr. 181/1 prot., datë 10.2.2023 të Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 277/7 prot., datë 10.3.2023; Agjencia e Mbikëqyrjes së Lojërave të Fatit ka përcjellë kontribut nëpërmjet e-mailit datë 20.3.2023; shkresën me nr. 1937/1 prot., datë 21.2.2023, protokolluar me nr. 277/4 prot., datë 21.2.2023 të Drejtorisë së Hetimit Tatimor në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve. Ministria e Mbrojtjes me shkresën e tyre nr. 814/1 prot., datë 9.2.2023, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 277/3 prot., datë 10.2.2023. Gjithashtu, Ministria e Drejtësisë me shkresën nr. 2361/6 prot., datë

Në adresim të sa më sipër, rekomandimet prioritare që Këshilli i Ministrave i drejton organit të prokurorisë në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2023, janë:

1. Garantimi i pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit

Rekomandimet për garantimin e pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit mbështetet në analizën e ecurisë së deritanishme të mënyrës së funksionimit të këtij organi, problematikave, arritjeve dhe kërkesave për forcimin e integritetit, përmirësimin e profesionalizimit dhe rritjes së përgjegjshmërisë. Riorganizimi gjyqësor me impakt të drejtpërdrejtë edhe në funksionimin e prokurorisë, pavarësisht vështirësive të para në implementim dhe përshtatjen e strukturave, pritet të japë rezultatet e duhura në plotësimin e kapaciteteve dhe eficiencën në hetimin dhe ndjekjen penale.

Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar ka ardhur drejt konsolidimit, sidoqoftë plotësimi me prokurorë dhe staf mbetet ende në proces. Për vitin 2022 numri i prokurorëve të posaçëm nuk ka ndryshuar pasi Prokuroria e Posaçme vijon të ketë në përbërje të saj 17 prokurorë nga 20 prokurorë të miratuar nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë. Ndërkohë në vitin 2022 është plotësuar organika prej 60 hetuesish të Byrosë Kombëtare të Hetimit dhe ka filluar faza e përcaktimit të rregullave të cilat do të normojnë procesin e përzgjedhjes së 50 oficerëve të shërbimeve të policisë gjyqësore.

Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar e konsideron thelbësore bashkëpunimin me institucionet e tjera ligjzbatuese brenda dhe jashtë vendit. Rezulton intensifikim i bashkëpunimit me autoritetet gjyqësore të huaja, si dhe ato brenda vendit e konkretisht me Prokurorinë e Përgjithshme, Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit, Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, Shërbimin për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme, Shërbimin Informativ Shtetëror, Kontrollin e Lartë të Shtetit, Inspektorin e Lartë të Drejtësisë.

Në lidhje me rekomandimin për garantimin e pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit, nga të dhënat e përcjella nga organi i prokurorisë¹⁰, lidhur me zbatimin e rekomandimeve prioritare të dhëna për vitin 2022 në zbatim të Rezolutës së Kuvendit datë 14.7.2022, Prokurori i Përgjithshëm ka nxjerrë një sërë udhëzimesh për zbatim nga prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm. Konkretisht janë miratuar: Udhëzimi nr. 2, datë 29.7.2022 *“Për Rekomandimet Prioritare të Këshillit të Ministrave në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2022 në prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm”*, urdhri nr. 57, datë 29.7.2022, *“Për miratimin e planit të veprimit për zbatimin e Rekomandimeve të Këshillit të Ministrave në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2022”*.

Këto akte nënligjore, u janë dërguar për njohje dhe zbatim prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm. Drejtuesit e prokurorive pranë Gjykatave të Shkallës së Parë dhe Gjykatave të Apelit, për të lehtësuar zbatimin e Udhëzimit të Përgjithshëm nr. 2/2022 *“Për rekomandimet prioritare të Këshillit të Ministrave në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2022 në prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm”* kanë nxjerrë udhëzime të përgjithshme dhe/ose urdhra për miratimin e planit të veprimit, për të siguruar efikasitetin në koordinimin, mbikëqyrjen /monitorimin e punës në çdo prokurori, duke garantuar paanshmërinë e prokurorit dhe shmangien e çdo lloji influence ose ndikimi ndaj prokurorit, në pavarësinë dhe/ose paanshmërinë në ushtrimin e funksioneve kushtetuese e ligjore.

Prokuroria e Përgjithshme në kuadër të forcimit të mekanizmit të kontrollit dhe llogaridhënies në sistemin e prokurorisë, dhe bashkëpunimit ndërinstitucional me Inspektorin e Lartë të Drejtësisë, në zbatim të kompetencave kushtetuese e ligjore, ka vijuar bashkëpunimin dhe në rastet e konstatimit të shkeljeve të kryera nga prokurorë/gjyqtarë, i ka dërguar Inspektorit të Lartë të Drejtësisë materialet me qëllim hetimin/inspektimin e rasteve.

14.12.2022, ka kërkuar statistikën për vitin 2022 nga Prokuroria e Përgjithshme dhe Prokuroria e Posaçme (SPAK).

¹⁰Me shkresat e tyre nr. 1108/34 prot., datë 28.12.2022 dhe nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207/1 prot., datë 3.3.2022 dhe nr. 523/2 prot., datë 13.3.2023.

Prokuroria e Përgjithshme në kuadër të rritjes së rolit aktiv të prokurorit, ka normuar masa për rritjen e rolit aktiv të prokurorit në hetimet paraprake dhe kryerjen e hetimeve proaktive nëpërmjet udhëzimit nr. 2, datë 29.7.2022 të lartpërmendur, ku si rezultat në vitin 2022 është rritur numri i hetimeve proaktive dhe me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit në kuadrin e 573¹¹ procedimeve penale, e cila rezulton me një ulje prej 12,5% të numrit të procedimeve proaktive, proces i finalizuar me arrestimin në flagrancë/ ndalimin e 585¹² personave të dyshuar për kryerjen e veprave penale në kompetencë të prokurorive pranë gjykatave të shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm. Referuar të dhënave statistikore evidentohet se për vitin 2022 janë filluar/regjistruar kryesisht 124 procedime penale ose me numër të njëjtë të procedimeve të filluara kryesisht krahasuar me vitin 2021¹³.

Në hetimet dhe ndjekja penale për vepra penale në kompetencë lëndore të prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm, prokurorët me rol aktiv kanë vlerësuar të dhënat e përfuara nga përdorimi i mjeteve të posaçme të hetimit edhe për kryerjen e veprave penale në kompetencë lëndore të Prokurorisë së Posaçme. Në zbatim dhe të Aktit të Koordinimit Institucional datë 15.12.2020, për vitin 2022 prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm kanë transferuar 80¹⁴ procedime/referime, që përbëjnë 76.26% të referimeve/procedimeve të transferuara ose me rritje 2.16% të raportit në përqindje të referimeve të pranuara krahasuar me vitin 2021 për kategoritë e veprave penale që i përkasin krimit të organizuar dhe korrupsionit, si dhe krimeve në detyrë në kompetencë lëndore të asaj prokurorie.

Me synim vijimin e nxitjes së prokurorëve që të ushtrojnë kontroll efektiv në punën e oficerëve të policisë gjyqësore, Prokurori i Përgjithshëm ka miratuar Udhëzimin e Përgjithshëm nr. 4/2022, datë 18.10.2022 “Për disa shtesa në udhëzimin e përgjithshëm nr. 10/2021, datë 30.12.2021 “Për ushtrimin e funksionit të monitorimit në sistemin e prokurorisë në bashkëpunim me institucionet kushtetuese dhe ligjore”, për vënien në funksionim të sistemit (SVHOPGJ) për oficerët e policisë gjyqësore të seksioneve në prokurori.

Në vitin 2022 ka vijuar zbatimi i urdhrit të Prokurorit të Përgjithshëm nr. 61, datë 2.6.2021, nga grupi i punës për inspektimin e veprimtarisë së oficerëve të policisë gjyqësore të seksionit në prokuroritë e një rrethi gjyqësor sipas objektit të kontrollit të përcaktuar lidhur me veprimtarinë administrative dhe procedurale të tyre. Për shkelje disiplinore të oficerëve të policisë gjyqësore, sipas ligjit dhe në kuadrin e bashkërendimit institucional me Komisionin e Policisë Gjyqësore, Prokurori i Përgjithshëm i është drejtuar këtij të fundit në rastet e konstatimit të shkeljeve ligjore nga ana e oficerëve të policisë gjyqësore dhe ka kërkuar fillimin e hetimeve për shkelje disiplinore për 8 oficerë të policisë gjyqësore pranë një prokurorie të rrethit gjyqësor.

Prokuroria e Përgjithshme nisur nga numri në rritje i vakancave në prokuroritë pranë gjykatave të shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm, me qëllim shmangien e mangësive lidhur me funksionimin e seksioneve në disa prokurori pranë gjykatave të shkallës së parë të juridiksionit të përgjithshëm, deri në hyrjen në fuqi të hartës së re gjyqësore të miratuar me datë 10.6.2022 nga Këshilli i Lartë Gjyqësor, në kuadrin e unifikimit të veprimtarisë administrative të prokurorive dhe ruajtjen e nivelit të eficiencës, garantimin e paanshmërisë dhe shmangien e çdo lloj influence/ndikimi ndaj prokurorit, në zbatim të urdhrit të përgjithshëm nr. 40, datë 20.6.2022, “Për miratimin e një shtese në Rregulloren Standard “Për organizimin dhe funksionimin e prokurorive pranë gjykatave të shkallës së parë të juridiksionit të përgjithshëm” miratuar me urdhrin nr. 164, datë 18.12.2020, drejtuesit e prokurorive kanë miratuar shtesën në rregulloren standard për organizimin dhe funksionimin e prokurorive që drejtojnë me synim për

¹¹ Për vitin 2021 rezulton që numri i hetimeve proaktive me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit ka qenë 655 procedime penale.

¹² Për vitin 2021 kanë qenë arrestuar në flagrancë 640 persona.

¹³ Nga të dhënat statistikore për vitin 2021 ka rezultuar se numri i çështjeve të filluara kryesisht ka qenë 125, ose pothuajse i njëjtë.

¹⁴ Për vitin 2021 janë transferuar 69 procedime në Prokurorinë e Posaçme.

të siguroar eficiencën dhe efikasitetin në funksionimin e veprimtarisë që kryen secila strukturë në prokurori nëpërmjet zbatimit të rregullave standard.

Prokuroria e Përgjithshme në kuadër të rekomandimit për marrjen e masave për rritjen profesionale, në bashkëpunim me Shkollën e Magjistraturës është angazhuar në organizimin e aktiviteteve të përbashkëta me pjesëmarrjen e prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore të seksioneve në prokurori. Përgjatë vitit 2022, në Shkollën e Magjistraturës janë organizuar dhe zhvilluar 61 tema në fusha të ndryshme të sistemit të drejtësisë penale, tema të përzgjedhura nga 704 prokurorë dhe 83 oficerë të policisë gjyqësore pjesëmarrës. Trajnimet kanë vijuar dhe janë zhvilluar edhe në kuadrin e disa projekteve dhe aktiviteteve rajonale, evropiane, Projektit EU4FOCAL, UNODC, Akademinë Ndërkombëtare të Zbatimit të Ligjit (ILEA), UNICEF dhe Forumit Ndërkombëtar TAIEX, me tema të ndryshme në fushën e drejtësisë penale me pjesëmarrjen e 84 prokurorëve dhe 27 oficerëve të policisë gjyqësore.

Në kuadrin e Memorandumit të Mirëkuptimit miratuar me nr. 627, datë 13.4.2021 mes Prokurorisë së Përgjithshme dhe Prezencës së OSBE-së “Për bashkëpunimin dhe bashkërendimin në zbatimin e projekteve dhe veprimtarive në mbështetje të efikasitetit të sistemit të prokurorisë shqiptare” me fokus “Veprimi kundër trafikimit të qenieve njerëzore në Shqipëri” në shkurt 2022 u publikua manuali “Trafikimi i qenieve njerëzore” për gjyqtarë, prokurorë dhe profesionistë të ligjit, i shpërndarë për njohje dhe përdorim në praktikë në prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm.

Në kuadër të rekomandimit për marrjen e masave me qëllim rishikimin dhe mirëfunksionimin e sistemit elektronik të ndarjes së çështjeve në Prokurori (sistemi CAMS), vlen të përmendet fakti se Prokuroria e Përgjithshme ka vijuar punën në bashkërendim me Qendrën e Teknologjisë së Informacionit për Sistemin e Drejtësisë pranë Këshillit të Lartë Gjyqësor për vlerësimin e kapaciteteve humane dhe marrjen e masave të tjera për ngritjen sa më parë të sistemit të menaxhimit të çështjeve në prokurori me standardet aktuale. Prokuroria e Përgjithshme nëpërmjet përdorimit të sistemit CAMS, mundëson vetëm ndarjen e rastësishme të çështjeve në prokuroritë pranë gjykatave të shkallës së parë të juridiksionit të përgjithshëm. Sistemi CAMS për shkak të gjendjes së përgjithshme teknike jashtë funksionimit nuk mundëson asnjë veprimtari tjetër të teknologjisë së informacionit në administrimin e çështjeve apo të dhënave statistikore në prokurori.

Sistemi *e-tracking* PRESTO, i krijuar në mbështetjen e Projektit EURALIUS V, është funksional dhe mundëson përfitimin e statistikave në kohë reale sipas një baze të të dhënave të qëndrueshme e të besueshme. Në këtë kuadër për të mundësuar mbikëqyrjen e vazhdueshme, Prokuroria e Përgjithshme ka miratuar udhëzimin e përgjithshëm nr. 3, datë 6.9.2022 “Për disa ndryshime e shtesa në udhëzimin e përgjithshëm nr. 10/2020 “Për masat administrative dhe procedurale për rritjen e efektivitetit në luftën kundër pastrimit të parave, krimeve financiare dhe financimin e terrorizmit, si dhe në hetimet pasurore në prokuroritë me juridiksion të përgjithshëm”, ku është normuar se prokurori i seksionit të posaçëm ose prokurori i dedikuar, i ndihmuar nga oficeri i policisë gjyqësore i caktuar pranë tij, hedhin në kohë reale të dhënat në regjistrin elektronik në sistemin *e-tracking* PRESTO. Ky sistem synon të krijojë një bazë të dhënash e treguesish statistikore të besueshëm për veprat penale të pastrimit të parave.

Sa më sipër, pavarësisht arritjeve pozitive dhe adresimit të sfidave në vlerësim të prioriteteve të Bashkimit Evropian, politikave në fushën e së drejtës, *me qëllim garantimin e pavarësisë së prokurorit, Këshilli i Ministrave rekomandon:*

1. Marrjen e masave për forcimin e rolit aktiv të prokurorit gjatë hetimeve paraprake, rekomandim i përsëritur ndër vite, me qëllim shtimin e rasteve të hetimeve, të filluara kryesisht, numër i cili vijon të mbetet i ulët.

2. Marrjen e masave procedurale dhe administrative për garantimin e paanshmërisë dhe shmagjen e çdo lloj influence ose ndikimi ndaj prokurorit gjatë kryerjes së hetimeve; si dhe forcimin e mekanizmave të kontrollit dhe llogaridhënies së prokurorit.

3. Vijimin e marrjes së masave për kontrollin nga prokurori të punës së Oficerëve të Policisë Gjyqësore, me qëllim rritjen e efektivitetit dhe shpejtësisë së hetimeve, duke evidentuar rastet që duhen proceduar në rrugë disiplinore.

4. Vijimin e masave për rritjen profesionale dhe organizimin e trajnimeve si për prokurorët ashtu dhe për oficerët e policisë gjyqësore, në përputhje me profilizimin e tyre sipas seksioneve brenda prokurorive, duke mbajtur në konsideratë edhe politikën penale.

5. Vijimin e masave me qëllim arritjen e funksionimit optimal të sistemit elektronik të ndarjes së çështjeve në Prokurori (sistemi CAMS), për sa i përket mënyrës së disponimit për çështje konkrete, gjykimet e posaçme, pasqyrimin e saktë të të dhënave në sistemin CAMS në të gjitha fazat e procedimit penal, si dhe kontrolli i vazhdueshëm për saktësinë e paraqitjes së këtyre të dhënave.

2. Lufta kundër korrupsionit

Rekomandimet në luftën kundër korrupsionit vazhdojnë të mbeten një nga shtyllat kryesore të kërkesave për forcimin e politikës ndëshkuese pa luhatje, pa intimidim dhe pa kompromis. Në këtë aspekt, qëllim mbetet konsolidimi dhe forcimi i bashkëpunimit ndërmjet strukturave ligjzbatuese me synimin e ndërmarrjes së masave të efektshme dhe proaktive për të siguruar ndëshkimin e duhur, të ashpër dhe të shpejtë, veçanërisht të individëve që janë përfaqësues të shtetit dhe që në emër të tij kryejnë veprime dhe mosveprime të dëmshme korruptive.

Referuar të dhënave statistikore të marra nga Drejtoria e Përgjithshme Antikorrupsion në Ministrinë e Drejtësisë dhe konkretisht nga Sektori i Rrjetit Antikorrupsion rezulton se për periudhën janar-dhjetor 2022 janë hartuar 43¹⁵ raporte të hetimit administrativ për çdo institucion, janë marrë 259¹⁶ masa disiplinore, janë dhënë 88¹⁷ rekomandime si dhe janë bërë 20¹⁸ kallëzime penale me 70¹⁹ persona të kallëzuar. Referuar numrit të kallëzimeve penale të bëra

¹⁵ Janë hartuar 43 raporte nga ku 1 raport për Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Tiranë Rurale 1; 1 raport për DVASHK Tiranë Veri; 1 raport për DVASHK Tiranë Jug; 4 raporte për DVASHK Kamzë-Vorë; 5 raporte DVASHK Durrës; 1 raport për DVASHK Lezhë; 1 raport për DVASHK Fier; 1 raport për DVASHK Vlorë; 2 raporte për DVASHK Sarandë; 1 raport për DVASHK Shkodër; 1 raport për DPT-në; 1 raport për Dr.Rajonale Tatimore Durrës, 1 raport për Dr. Rajonale Tatimore Fier; 1 raport për Dr.Rajonale Tatimore Elbasan; 3 raporte për DPGJC; 3 raporte për AKZM-në; 2 raporte për AKM-në; 1 raport për IKMT-në; 1 raport për ISHP-në; 2 raporte për AKU-në; 1 raport për DRAP Fier; 1 raport për AZHBR-në; 1 raport për Spitalin Universitar të Traumës; 1 raport për Bashkinë Vau Dejës; 3 raporte për DPD; 2 raporte për Postën Shqiptare Korçë.

¹⁶ Janë dhënë 8 masa disiplinore për DVASHK Tiranë Veri; 5 masa disiplinore për DVASHK Tiranë Jug; 68 masa disiplinore për DVASHK Kamzë-Vorë; 36 masa disiplinore për DVASHK Durrës; 7 masa disiplinore për DVASHK Lezhë; 5 masa disiplinore për DVASHK Fier; 5 masa disiplinore për DVASHK Vlorë; 15 masa disiplinore për DVASHK Sarandë; 11 masa disiplinore për DVASHK Shkodër; 2 masa disiplinore për Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve; 3 masa disiplinore për Drejtorinë Rajonale Tatimore Durrës; 6 masa disiplinore për Drejtorinë Rajonale Tatimore Fier, 4 masa disiplinore për Drejtorinë Rajonale Tatimore Elbasan; 5 masa disiplinore për Drejtorinë e Përgjithshme të Gjendjes Civile; 3 masa disiplinore për Agjencinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura; 2 masa disiplinore për Agjencinë Kombëtare të Mjedisit; 3 masa disiplinore për Inspektoratin Kombëtar të Mbrojtjes së Territorit; 1 masë disiplinore për Institutin e Shëndetit Publik; 1 masë disiplinore për AKU-në (Durrës dhe Korçë); 20 masa disiplinore për Drejtorinë e Arsimit Parauniversitar Fier; 3 masa disiplinore për Spitalin Universitar të Traumës; 15 masa disiplinore për Bashkinë Vau Dejës; 19 masa disiplinore për Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave; 12 masa disiplinore për Postën Shqiptare (filiali Korçë).

¹⁷ 1 rekomandim për DVASHK Tiranë Rurale 1; 6 rekomandime për DVASHK Tiranë Veri; 13 rekomandime për DVASHK Vorë; 4 rekomandime për DVASHK Durrës; 1 rekomandim për DVASHK Fier; 2 rekomandime për DVASHK Vlorë; 3 rekomandime për DVASHK Sarandë; 5 rekomandime për DVASHK Shkodër; 3 rekomandime për DPT; 1 rekomandim për Dr. Rajonale Tatimore Fier; 3 rekomandime për Dr. Rajonale Tatimore Elbasan; 2 rekomandime për DPGJC; 7 rekomandime për AKZM; 4 rekomandime për AKM-në; 3 rekomandime për ISHP; 3 rekomandime për AKU; 8 rekomandime për DRAP Fier; 4 rekomandime për AZHBR-në; 2 rekomandime për Spitalin Universitar të Traumës; 12 rekomandime për DPD; 1 rekomandim për Postën Shqiptare Korçë.

¹⁸ Janë paraqitur 4 kallëzime penale për Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Durrës; 4 kallëzime penale për Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Sarandë, 1 kallëzim penal për Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Vlorë; 1 kallëzim penal të Drejtorisë Vendore për Agjencinë Shtetërore të Kadastrës Pogradec; 1 kallëzim penal për Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Lezhë; 1 kallëzim penal për Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Fier; 2 kallëzime penale për

për vitin 2022 rezulton se krahasuar me numrin e kallëzimeve penale të bëra për vitin 2021²⁰ janë 8 kallëzime penale më shumë.

Në kuadër të forcimit të cilësisë së hetimeve për veprat penale në fushën e korrupsionit referuar kompetencës lëndore që parashikon neni 75/a i Kodit të Procedurës Penale, ky grup veprash janë në kompetencë lëndore të Prokurorisë së Posaçme në bashkëpunim si me institucionet e reja të luftës kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar, ashtu edhe me agjencitë e tjera të specializuara ligjzbatuese.

Prokuroria e Përgjithshme ka vijuar bashkëpunimin dhe koordinimin ndërinstitucional në nivel vendor dhe qendror si me Prokurorinë e Posaçme në zbatim të Aktit të Koordinimit Institucional datë 15.7.2020, ashtu dhe në zbatim të marrëveshjeve dypalëshe të vitit 2020 ndërmjet Prokurorisë së Përgjithshme dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit, Kontrollin e Lartë të Shtetit, Inspektoratit e Lartë të Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave, me synim rritjen e efektivitetit në hetimet që lidhen me veprat penale në fushën e krimeve financiare, shpërdorimit të fondeve publike.

Në zbatim të udhëzimit të përgjithshëm nr. 2/2022 dhe të aktit të koordinimit ndërinstitucional mes dy prokurorive, në vitin 2022 sipas të dhënave statistikore, nga 61 referime/procedime penale të transferuara nga prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm dhe të pranuar nga Prokuroria e Posaçme, janë regjistruar 30 procedime penale për vepra që lidhen me korrupsionin ose vepra penale që lidhen me detyrën, që zënë 49.2% të numrit të referimeve/procedimeve penale të transferuara për kompetencë dhe të pranuar nga Prokuroria e Posaçme.

Prokurorët për vitin 2022 kanë rritur rolin aktiv në hetimin paraprak, si nëpërmjet hetimeve të filluara kryesisht ashtu dhe në kryerjen e hetimeve proaktive dhe/ose me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit në 61 procedime penale për veprat penale të korrupsionit dhe që lidhen me detyrën ose me rritje 3.3% të numrit të këtyre procedimeve krahasuar me vitin 2021. Ky proces i ka shërbyer si parandalimit ashtu edhe goditjes/finalizimit me arrestimin në flagrancë apo ndalimin e 58 personave të dyshuar, ku krahasuar me vitin 2021 kemi një rritje prej 45% të numrit të personave të arrestuar në flagrancë apo të ndaluar për këtë grup veprash penale. Vijimi i bashkëpunimit me Prokurorinë e Posaçme dhe roli proaktiv i prokurorit ka sjellë në 7 raste zbulimin e veprave penale të tjera të korrupsionit, të cilat i përkisnin kompetencës lëndore të Prokurorisë së Posaçme.

Lidhur me rritjen e numrit të hetimeve sistematike pasurore, i është kërkuar prokurorëve marrja e masave për rritjen më tej të eficiencës në bashkëpunimin ndërinstitucional për përmbushjen e rekomandimeve të Moneyval-it në kuadrin e mbikëqyrjes dhe zbatimit të udhëzimit të përgjithshëm nr. 10/2020.

Për vitin 2022 si në kuadrin e hetimit dhe ushtrimit të ndjekjes penale për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale” dhe rasteve të referimeve pasurore është paraqitur një rritje e konfiskimeve të vendosura nga gjykata mbi kërkesat e

Drejtorinë e Përgjithshme të Gjendjes Civile, 1 kallëzim penal për Agjencinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura; 1 kallëzim penal për Agjencinë e Trajtimit të Pronave; 1 kallëzim penal për Agjencinë Rajonale të Mjedisit Fier; 1 kallëzim penal për Zyrën Postare Dibër; 1 kallëzim penal për Zyrën Postare Shkodër; 1 kallëzim penal për Zyrën Postare Tropojë.

¹⁹ Janë paraqitur për 19 persona të kallëzuar në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Durrës, 12 persona të kallëzuar në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Sarandë, 5 persona të kallëzuar në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Vlorë, 5 persona të kallëzuar në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Pogradec; 7 persona të kallëzuar në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Lezhë; 2 persona të kallëzuar në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Fier; 4 persona të kallëzuar në Drejtorinë e Përgjithshme të Gjendjes Civile; 1 person i kallëzuar në Agjencinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura; 1 person i kallëzuar në Agjencinë e Trajtimit të Pronave; 1 person i kallëzuar në Agjencinë Rajonale të Mjedisit; 1 person i kallëzuar në Zyrën Postare Dibër; 1 person i kallëzuar në Zyrën Postare Shkodër dhe 1 person i kallëzuar në Zyrën Postare Tropojë.

²⁰ Për vitin 2021 rezulton se janë bërë 12 kallëzime penale.

prokurorëve, ku konkretisht ka sekuestrim pasurie/aseteve kriminale në 6 raste ose krahasuar me vitin 2021 kemi rritje me 3 herë të numrit të rasteve dhe sekuestime pasurie/aseteve kriminale në 18 raste ose krahasuar me vitin 2021 kemi rritje me 3 herë të numrit të rasteve në zbatim të dispozitave të Kodit Penal dhe Kodit të Procedurës Penale.

Ndërsa në zbatim të ligjit nr. 10192, datë 3.12.2009, mbi kërkesat e prokurorëve, gjykatat kanë vendosur 11 konfiskime pasurie/asete kriminale ose me rritje 10 herë të numrit të rasteve krahasuar me vitin 2021 dhe 7 sekuestime pasurie/asete kriminale ose me rritje me 2.3 herë të numrit të rasteve të sekuestruara krahasuar me 2021.

Në kuadër të rritjes së kapaciteteve profesionale Prokuroria e Përgjithshme në bashkëpunim me Shkollën e Magjistraturës është angazhuar në organizimin e aktiviteteve të përbashkëta me pjesëmarrjen e prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore dhe janë organizuar dhe zhvilluar trajnime me tema në fushën e korrupsionit dhe pastrimit të parave ku kanë marrë pjesë 40 prokurorë dhe 7 oficerë të policisë gjyqësore të seksioneve në prokurori. Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme ka vijuar bashkëpunimin edhe në kuadër të projekteve KiE dhe KE, EU4FOCAL (FIAPP-Spanjoll) me pjesëmarrjen e prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore. Në kuadër të këtij bashkëpunimi është duke u hartuar dhe një manual për pastrimin e parave, në bashkëpunim edhe me Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave.

Lidhur me raportimet e institucioneve ndërkombëtare për luftën kundër korrupsionit, “Raporti për të Drejtat e Njeriut” i Departamentit Amerikan të Shtetit, i publikuar në Mars 2023,²¹, ndër të tjera përmend se: *Çështjet e rëndësishme të të drejtave të njeriut përfshinin: problemet me pavarësinë dhe integritetin e gjyqësorit; mungesa e mediave të pavarura; dhe korrupsioni i vazhdueshëm në qeveri, organet e zbatimit të ligjit dhe institucionet vendore. Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar dhe sistemi i drejtësisë vazhduan të bëjnë progres të rëndësishëm gjatë vitit duke hetuar, ndjekur penalisht dhe dënuar zyrtarët e lartë dhe kriminelët që u përfshinë në korrupsion. Qeveria zbatoi masat e shërbimeve elektronike për të përmirësuar transparencën dhe për të reduktuar mundësitë për korrupsion, dhe prokurorët bënë përparim në përballjen me kulturën e vjetër të mosndëshkimit.*

Progres Raporti për Shqipërinë 2022²² për luftën kundër korrupsionit konstaton se: *Shqipëria ka një nivel përgatitjeje në luftën kundër korrupsionit. Ajo vazhdoi përpjekjet e saj për të ndërtuar historikun e saj të hetimeve, ndjekjeve penale dhe dënimeve në luftën kundër korrupsionit dhe dha disa rezultate. Këto përpjekje duhet të vazhdojnë. Megjithatë, vullneti më i madh politik, përpjekjet e mëtejshme të strukturuar dhe burimet dhe aftësitë adekuate mbeten të nevojshme. Struktura e Specializuar Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (SPAK) ka kryer procedime penale dhe hetime financiare për disa çështje të nivelit të lartë. Edhe pse vetingu i anëtarëve të drejtësisë është një proces administrativ, ai vazhdon të sjellë rezultate në luftën kundër korrupsionit brenda gjyqësorit. Në përgjithësi, pavarësisht disa përparimeve, korrupsioni mbetet një fushë me shqetësim serioz. Rritja e numrit të dënimeve përfundimtare të zyrtarëve të nivelit të lartë mbetet një prioritet i rëndësishëm për të trajtuar më tej kulturën e mosndëshkimit. Megjithatë rekomandimet e vitit 2021 u zbatuan vetëm pjesërisht, këto mbeten të vlefshme.*

Sipas Indeksit të Perceptimit të Korrupsionit të Transparency International për vitin 2022²³, Shqipëria ka pësuar një rritje në renditjen e shteteve për sa i përket korrupsionit në sektorin publik, duke u rankuar në vendin e 101 me 36 pikë nga 35 pikë që kishte në vitin 2021.

Lidhur me problemin e korrupsionit të sistemit gjyqësor, ai vazhdon të perceptohet se është i lartë. Sipas dokumentit “Indeksi i sundimit të ligjit 2022 i World Justice Project”²⁴, i cili paraqet

²¹ ALBANIA 2022 HUMAN RIGHTS REPORT (state.gov)

²² Albania 2022 Report, Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2021 Communication on EU Enlargement Policy.

²³ Publikuar në faqen zyrtare të Transparency International: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>.

²⁴ World Justice project “Indeksi i sundimit të ligjit 2022, raport vjetor, përgatitur nga një grup ekspertësh vendës dhe të huaj, ka paraqitur të dhënat e administruara nga perspektiva e publikut të zakonshëm në lidhje me zbatimin e ligjit. Publikuar në faqen web: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2022/Albania/>.

një pasqyrë të sundimit të ligjit në 140 vende duke dhënë rezultatet dhe renditjen sipas vlerësimit nga 0 në 1, Shqipëria renditet në vendin e 87 nga 140 vende. Në lidhje me vlerësimin sipas secilit faktor, për faktorin sistemi i drejtësisë penale, si një aspekt thelbësor për sundimin e ligjit, i cili përfshin të gjithë sistemin penal, Shqipëria është renditur në vendin e 81 në listë. Në lidhje me faktorin e dytë të vlerësimit, matja e mungesës së korrupsionit, Shqipëria renditet në vendin e 107-të.

2.1 Prokuroria e Posaçme

Prokuroria e Posaçme gjatë vitit 2022 i ka kushtuar një vëmendje të veçantë hetimit të veprave penale që lidhen me korrupsionin e zyrtarëve të lartë duke u fokusuar kryesisht në çështjet e keqpërdorimit të fondeve publike. Për këtë arsye numri i çështjeve dhe numri i personave nën hetim, për këtë kategori ka qenë më i lartë se ai i veprave penale që lidhen me krimin e organizuar. Duhet nënvizuar se i është kushtuar një rëndësi e veçantë regjistrimit të hetimeve të filluara kryesisht, përdorimit me efikasitet të metodave të hetimeve proaktive dhe për pjesën më të madhe të procedimeve penale ku është kërkuar përgjimi e kryesojnë çështjet e hetuara për veprën penale të korrupsionit.

Konkretisht, për periudhën e vitit 2022 rezulton se²⁵ nga organi i Prokurorisë së Posaçme janë paraqitur të dhëna statistikore në lidhje me veprat penale që ka në kompetencë lëndore, ku janë hetuar gjithsej 712²⁶ procedime penale, nga të cilat 455 procedime penale janë mbartur nga viti 2021, ndërsa 257 procedime penale janë regjistruar nga Prokuroria e Posaçme gjatë vitit 2022 si procedime penale të reja. Nga 257 procedime penale të reja të filluara në vitin 2022, 61 procedime penale janë dërguar për kompetencë nga Prokuroritë e Rretheve Gjyqësore dhe 28 procedime penale janë regjistruar kryesisht nga Prokuroria e Posaçme me 34 persona nën hetim. Për 69 procedime penale është vendosur bashkimi i çështjes, duke shkuar në 643 procedime penale, me 602 persona nën hetim. Krahasuar me të dhënat e pasqyruara në raportin e vitit 2021, rezulton një ulje e numrit të procedimeve të hetuara me 3 procedime më pak, por vihet re një rritje e numrit të personave nën hetim me 83²⁷ persona më shumë, ndërsa numri i procedimeve të regjistruara kryesisht ka një rritje me 10 procedime më shumë, rreth 3,9% e totalit të procedimeve të hetuara.

Gjatë vitit 2022 Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK), ka regjistruar 422²⁸ procedime penale në fushën e korrupsionit, shifër kjo që shënon rritje nga viti i kaluar me 83 procedime më tepër, ose rreth 65.6% e veprave penale të regjistruara. Numrin më të lartë të procedimeve penale të regjistruara e ka neni 258 i Kodit Penal “Shkelja e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike” me 92 procedime penale të regjistruara dhe neni 248 i Kodit Penal “Shpërdorimi i detyrës” me 86 procedime penale të regjistruara. Në lidhje me çështjet e regjistruara rezulton se janë dërguar për gjykim 43 çështje, 30 çështje janë pushuar, 5 çështje janë pezulluar, 59 çështje janë transferuar dhe 285 çështje rezultojnë të mbetura në hetim. Krahasuar me vitin e kaluar rezultojnë 10 çështje më shumë të dërguara për gjykim, 6 çështje më tepër të pushuara, 4 çështje më pak të pezulluara dhe 21 çështje më tepër të transferuara. Ndërkohë rezultojnë më tepër çështje të mbetura në hetim krahasuar me vjet, me 50 çështje më tepër²⁹.

Nga 43 çështjet e dërguara për gjykim për vitin 2022³⁰, të cilat zënë rreth 10.2% të çështjeve të hetuara në fushën e korrupsionit, rezulton se numri i të hetuarve/pandehurve ka qenë 208 persona. Nga këto çështje për 75 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest me burg” (një

²⁵ Raporti Vjetor 2022 mbi veprimtarinë e Strukturës së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

²⁶ Për vitin 2021 kanë qenë regjistruar 715 procedime penale, ku 363 procedime kanë qenë të regjistruara nga vetë Prokuroria e Posaçme dhe nga ku 18 kanë qenë regjistruar kryesisht.

²⁷ Për vitin 2021 kanë qenë 519 persona nën hetim.

²⁸ Për vitin 2021 ishin regjistruar 339 procedime penale, ose 50.2% e veprave penale.

²⁹ Për vitin 2021 rezultojnë 33 çështje të dërguar për gjykim, 24 të pushuara, 9 të pezulluara, 38 të transferuara dhe 235 të mbetura në hetim.

³⁰ Për vitin 2021 ishin dërguar për gjykim 33 çështje ose 9.74% të çështjeve me nr. të pandehurish 96 persona.

rritje 2.34 herë më tepër nga vitit 2021), për 27 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest në shtëpi” (11 persona më shumë) dhe për 14 persona është caktuar masa e sigurimit “Detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore” (një rritje me 8 persona më shumë se vitin e kaluar). Referuar këtyre të dhënave konstatohet një ashpërsim i politikës penale për këtë kategori veprash³¹. Gjithashtu, numrin më të lartë të çështjeve të dërguara për gjykim e ka neni 245/1/2 i Kodit Penal “Ushtrimi i ndikimit të paligjshëm ndaj personave që ushtrojnë funksione publike”, me 7 çështje të dërguara për gjykim dhe neni 257/a/2 i Kodit Penal “Refuzimi për deklarimin, mos deklarimi, fshehja ose deklarimi i rremë i pasurive, interesave private të personave të zgjedhur dhe nëpunësve publikë ose i çdo personi tjetër që ka detyrimin ligjor për deklarim”, me 6 çështje të dërguara për gjykim dhe neni 258 i Kodit Penal “Shkelja e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike” me 6 çështje të dërguara për gjykim.

Për vitin 2022 rezulton se ka përfunduar gjykimi i themelit në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar për 27 çështje penale për veprat penale kundër korrupsionit me një numër prej 140 të pandehurish. Krahasuar me vitin 2021 rezulton një ulje e numrit të çështjeve të përfunduara me 25 çështje më pak dhe një rritje e numrit të të pandehurve me 4 të pandehur më tepër³². Gjatë vitit 2022 janë përcjellë të dhëna dhe për gjykimet në Gjykatën e Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, ku rezulton se për vitin 2022 ka përfunduar gjykimi për 22 çështje penale me një numër prej 80 të pandehurish, për veprat penale kundër korrupsionit dhe vepra të tjera penale (pa përfshirë veprat penale të krimit të organizuar).

Ndërkohë vijon të mbetet i ulët roli i prokurorisë për sa u përket hetimeve proaktive ose hetimeve të filluara kryesisht për veprat penale të korrupsionit, pasi në total për të gjitha veprat penale rezulton se janë regjistruar vetëm 28 procedime penale kryesisht nga organi i Prokurorisë së Posaçme. Në vitin 2023, Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar rezulton të ketë të mbartura për hetim 447 procedime penale me 166 persona nën hetim, ose 2 procedime më pak dhe 21 persona nën hetim më pak se viti 2022³³. Nga këto hetime të mbartura rezulton se numri prej 285 procedime penale me 26 persona nën hetim janë të regjistruar për veprat penale të korrupsionit, ose rreth 63,7% e çështjeve të mbartura për hetim. Krahasuar me vitin 2022 rezultojnë 50 çështje më tepër, por 38 persona nën hetim më pak³⁴. Gjithashtu lidhur me përdorimin e metodave speciale të hetimit rezulton se përgjatë vitit 2022, Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka përdorur metodën e përgjimit për 122 procedime penale³⁵, ose 7 më pak se vitin e kaluar ku pjesën më të madhe të procedimeve penale ku është kërkuar përgjimi, e kryesojnë ato çështje të hetuara për veprat penale të korrupsionit³⁶, me 69 procedime penale (2 procedime më tepër se në 2021) dhe 1023 pajisje fundore (ose 173 pajisje më tepër se viti 2021³⁷).

Lidhur me zbatimin e ligjit antimafia³⁸, nga Prokuroria e Posaçme për vitin 2022 janë paraqitur në gjykatë 5 kërkesa për sekuestrimin e pasurisë ose 9 kërkesa më pak se në vitin 2021 të dhëna nga gjykata dhe 5 vendime sekuestrimi pasurie. Ndërkohë janë paraqitur në gjykatë 10 kërkesa për konfiskimin e pasurive të sekuestruara, për të cilat janë dhënë nga gjykata 2 vendime

³¹ Për vitin 2021 rezultojnë: 32 persona “arrest në burg”, 16 arrest në shtëpi dhe 6 persona detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore.

³² Për vitin 2021 ka përfunduar gjykimi për 52 çështje me një numër prej 136 të pandehurish.

³³ Për vitin 2022 rezulton të ketë të mbartura në hetim 449 procedime me 187 persona nën hetim.

³⁴ Për vitin 2022 janë 235 procedime penale për korrupsion me 64 persona nën hetim.

³⁵ Për vitin 2021 janë regjistruar 129 procedime penale për metodën e përgjimit.

³⁶ Konkretisht nenet 244, 245, 245/1, 258, 259, 319, dhe 319/ç, 328 të Kodit Penal.

³⁷ Për vitin 2021 janë 67 procedime penale, 850 pajisje fundore.

³⁸ Ligjit nr. 10 192, datë 3.12.2009 “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, i ndryshuar.

konfiskimi, ku krahasuar me vitin e kaluar³⁹ rezulton një ulje e numrit me 4 kërkesa më pak drejtuar gjykatës.

Në zbatim të aktit normativ nr. 1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”⁴⁰, janë paraqitur në gjykatë 3 kërkesa për konfiskim pasurie dhe janë dhënë nga gjykata 35 vendime nga të cilët për 32 vendime është pranuar kërkesa për konfiskim pasurie⁴¹ dhe në 3 raste është vendosur kthimi i pasurisë.

Në zbatim të Kodit të Procedurës Penale gjatë procesit penal me kërkesë të Prokurorisë së Posaçme janë marrë 7 vendime për sekuestrim, nga të cilat 5 vendime të marra nga Gjykata e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe 1 vendim i marrë nga prokurorët e posaçëm⁴².

Për sa i përket rritjes së kapaciteteve profesionale Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar përfshirë Byroën Kombëtar të Hetimit është asistuar nga projekte të ndryshme ndërkombëtare dhe konkretisht hetuesit e Byrosë kanë marrë pjesë në rreth 36 trajnime brenda dhe jashtë vendit, 13 vizita studimore dhe 26 takime/konferenca/forume të organizuara nga ICITAP, OPDAT, FBI, ILEA Budapest, CEPOL, EUROPOLI, EU4FOCAL.

2.2 Të dhënat statistikore

Referuar analizës për vitin 2022 që Ministria e Drejtësisë ka kryer në bazë të të dhënave statistikore të Prokurorisë së Përgjithshme⁴³, rezulton se:

- Lidhur me veprat penale në fushën e korrupsionit të cilat janë aktualisht në kompetencë lëndore të Prokurorisë së Përgjithshme, rezulton se për shkak të ndryshimeve në Kodin e Procedurës Penale, ka ndryshuar numri i veprave penale në kompetencën lëndore të kësaj prokurorie. Gjatë vitit 2022, janë hetuar 2129 çështje penale për veprat penale në fushën e korrupsionit⁴⁴, me një numër total prej 404 personash nën hetim dhe janë marrë të pandehur 387 persona. Rezulton se ka një rritje të numrit të hetimeve për veprat penale të korrupsionit në krahasim me vitin 2021, me 237 çështje më shumë, rritje të numrit të personave nën hetim me 59 persona më shumë nën hetim dhe me rritje 160 persona më shumë të marrë si të pandehur, krahasuar me të dhënat e vitit të kaluar⁴⁵. Për vitin 2022 janë dërguar për gjykim 230 procedime penale ose rreth 10.7% të çështjeve të hetuara, me 392 të pandehur. Krahasuar me vitin 2021⁴⁶, konstatohet një rritje e numrit të çështjeve me 110 çështje më shumë dhe 196 të pandehur më shumë. Për vitin 2022 ka përfunduar gjykimi për 115 çështje penale për veprat penale kundër korrupsionit me një numër prej 180 të pandehurish, nga të cilët janë dënuar 152 persona krahasuar me vitin 2021⁴⁷, pra rezulton se ka një rritje me 47 çështje, një rritje e numrit me 77 persona të pandehur më shumë dhe 81 të dënuar më shumë.

- Ndërsa nga ana tjetër, nëse i referohemi hetimeve proaktive ose hetimeve të filluara kryesisht për veprat penale në fushën e korrupsionit në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme, konkretisht në vitin 2022, numri i përgjithshëm i veprave penale të referuara dhe kallëzuara është

³⁹ Për vitin 2021 janë paraqitur në gjykatë 14 kërkesa për sekuestrim dhe 14 kërkesa për konfiskim të pasurive të sekuestruara.

⁴⁰ Miratuar me ligjin nr. 18/2020, datë 5.3.2020.

⁴¹ Për vitin 2022 janë konfiskuar 84 pasuri të paluajtshme, 34 pasuri të luajtshme për 7 subjekte tregtare.

⁴² Për vitin 2022 janë sekuestruar 34 pasuri të paluajtshme, 1 pasuri e luajtshme për 10 subjekte tregtare.

⁴³ Me shkresën nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 523/2 prot., datë 13.3.2023.

⁴⁴ Bazuar në 8 veprat penale në fushën e korrupsionit që kishin mbetur në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme (nenet 164/a, 164/b, 248, 256 dhe 257/a, 244/1; 245/1; 245/3 dhe 259/1 të Kodit Penal).

⁴⁵ Për vitin 2021 janë hetuar 1892 çështje penale për veprat penale në fushën e korrupsionit, me një numër total prej 345 personash nën hetim dhe janë marrë të pandehur 227 persona.

⁴⁶ Për vitin 2021 janë dërguar për gjykim 120 procedime penale me 196 të pandehur.

⁴⁷ Në vitin 2021 për 8 veprat penale të mbetur në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme kishin përfunduar gjykimin 68 çështje penale me 103 të pandehur, nga të cilët janë dënuar 71 persona.

38437⁴⁸, nga të cilat vetëm 124⁴⁹ janë vepra penale të filluara kryesisht nga prokurori, ose rreth 0,3% e numrit të përgjithshëm. Krahastuar me numrin e çështjeve të regjistruara kryesisht në 2021 nuk rezulton ndonjë ndryshim i ndjeshëm, vetëm 1 çështje më pak. Nga 124 çështje penale të filluara kryesisht nga prokurori, vetëm 17 janë të filluara kryesisht për veprat penale në fushën e korrupsionit⁵⁰, ose rreth 13.7% e numrit të çështjeve kryesisht, ku numrin më të madh e zënë çështjet e regjistruara për veprën penale “Shpërdorimi i detyrës”, parashikuar nga neni 248 i Kodit Penal, me 15 çështje. Gjithashtu, rezultojnë edhe 2 çështje të regjistruara kryesisht për veprat penale të parashikuara nga nenet 244/1 dhe 259/1 të Kodit Penal. Nëse i krahasojmë me vitin 2021 për të njëjtat vepra penale në fushën e korrupsionit, rezulton një ulje e lehtë e numrit të çështjeve të filluara kryesisht në fushën e korrupsionit, me 3 çështje më pak⁵¹ pavarësisht rekomandimeve.

- Rezulton një ulje e numrit të çështjeve për veprat penale në fushën e pastrimit të parave regjistruar pranë Prokurorisë së Përgjithshme (rreth 1.6% më pak) krahasuar me të dhënat e vitit 2021. Ndërsa, në total numri i çështjeve të regjistruara (kryesisht dhe me referim) për veprat penale të pastrimit të parave⁵² është 244 çështje, me një numër total prej 20 personash nën hetim nga të cilët vetëm 20 prej tyre janë marrë si të pandehur. Krahastuar me të dhënat për vitin 2021⁵³, rezulton se ka një ulje të ndjeshme prej 57 çështjesh të regjistruara më pak, ulje e numrit të personave nën hetim me 28 më pak dhe me rritje të numrit të të pandehurve me 12 të pandehur më shumë.

Duke mbajtur në konsideratë problematikat sa më sipër të evidentuara, prioritetet e përbashkëta, *Këshilli i Ministrave për forcimin e luftës kundër korrupsionit rekomandon:*

1. Rritjen e numrit dhe cilësisë së hetimeve për veprat penale në fushën e korrupsionit, referuar kompetencës lëndore të prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm dhe Prokurorisë së Posaçme, përfshirë përdorimin me efikasitet të teknikave proaktive të hetimit për aq sa është e mundur, vijimin e rritjes së numrit të personave të hetuar dhe të dërguar për gjykim për këto vepra penale, si dhe ndjekjen me vendosmëri të kerkimeve për dënimin e autorëve të këtyre veprave.

2. Vijimin e bashkëpunimit midis prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm dhe Prokurorisë së Posaçme për sa i përket ndarjes së kompetencës lëndore për këto vepra, me qëllim garantimin e efektivitetit dhe shpejtësisë në hetimin e çështjeve.

3. Rritjen e numrit të hetimeve të çështjeve të filluara kryesisht, rekomandim i përsëritur ndër vite (numri i të cilave vijon të jetë i ulët), si dhe vijimin e rritjes së numrit të hetimeve proaktive-përdorimit të mjeteve të posaçme të hetimit, me qëllim vazhdimin e përmirësimit të mëtejshëm të cilësisë së hetimeve, veçanërisht për veprat penale në fushën e korrupsionit referuar kompetencës lëndore.

4. Rritjen e numrit të hetimeve financiare sistematike dhe hetimit financiar paralel për veprat penale që gjenerojnë produkte/të ardhura.

5. Shtimin e rasteve të gjurmimit të produkteve të veprave penale/aseteve dhe rritjen e numrit të sekuestrimeve/konfiskimeve, përfshirë rastet e tjetërsimit të tyre nga persona të tretë.

6. Vijimin e zhvillimit të kapaciteteve profesionale të prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore nëpërmjet trajnimeve të përbashkëta me fokus në luftën kundër korrupsionit me agjencitë e zbatimit të ligjit; si dhe hetimeve pasurore veçanërisht me fokus në format e reja të nxitura nga zhvillimet teknologjike.

3. Lufta kundër krimit të organizuar

⁴⁸ Për vitin 2021 numri i veprave penale të referuar dhe kallëzuara ishte në total 41541.

⁴⁹ Në vitin 2021 kanë qenë 125 çështje të filluara kryesisht.

⁵⁰ Krahasimi është bërë për 8 veprat penale (nenet 164/a, 164/b, 248, 256 dhe 257/a, 244/1; 254/1; 254/3 dhe 259/1 të Kodit Penal).

⁵¹ Në vitin 2021 kanë qenë 20 çështje të filluara kryesisht në fushën e korrupsionit.

⁵² Nenet 287, 287/a dhe 287/b të Kodit Penal.

⁵³ Në vitin 2021 për këto tre vepra penale janë regjistruar 301 çështje me 48 persona nën hetim dhe 8 të pandehur.

Rekomandimet në luftën kundër krimit të organizuar vijnë të mbështeten në nevojën për forcimin e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve brenda dhe jashtë vendit, me qëllim parandalimin e përçarjes përtej kufijve dhe ndëshkrimin brenda vendit me masat më të ashpra dhe më të efektshme për reduktimin e tij. Në këtë drejtim, mbetet prioritet forcimi i kapaciteteve profesionale të agjencive ligjzbatuese dhe zhvillimi i teknikave të reja, me fokus ato kibernetike dhe ndërveprimi me to në nivel rajonal.

Progres Raporti 2022⁵⁴ në lidhje me pastrimin e parave konstaton se: “Shqipëria ka një sektor të madh informal dhe ekonomia e saj bazohet kryesisht në para. Krimet që gjenerojnë shuma të mëdha parash përfshijnë trafikun e drogës, evazionin fiskal, kontrabandën dhe trafikimin e qenieve njerëzore. Për sa i përket pastrimit të parave, Shqipëria është në listën e Task-Forcës së Veprimit Financiar (FATF) të juridiksioneve nën monitorim të shtuar që nga shkurti 2020 dhe me gjithë progresin e dukshëm, nuk ka përfunduar zbatimin e Planit të Veprimit të FATF deri në afatin e shkurtit 2022. Amendamentet në ligjin kundër pastrimit të parave që synojnë përafrimin me direktivën e katërt dhe të pestë të BE-së kundër pastrimit të parave u miratuan në Parlament në dhjetor 2021. Si regjistri i centralizuar i llogarive bankare ashtu edhe regjistri i pronësisë përfituese janë tashmë në fuqi. Regjistri i pronësisë përfituese tani është populluar kryesisht, por ende nuk janë vendosur sanksione ndaj personave juridikë të paregjistruar. Në janar 2022 u miratuan ndryshimet në ligjin për noterët dhe ligji i ri për mbikëqyrjen e agjentëve të pasurive të paluajtshme, si dhe aktet e nevojshme nënligjore. Në korrik 2021, Prokuroria e Përgjithshme prezantoi një regjistër elektronik të dedikuar “PRESTO” për të siguruar të gjitha rastet e pastrimit të parave që gjurmohen me synim rritjen e efektivitetit në sekuestrimin dhe konfiskimin e produkteve kriminale”.

3.1 Referuar analizës për vitin 2022 që Ministria e Drejtësisë ka kryer, rezulton se:

Lidhur me veprat penale në fushën e krimit të organizuar në nenin 75/a të Kodit të Procedurës Penale, është përcaktuar se Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, ka kompetencë hetimi për çdo vepër penale të kryer nga grupi i strukturuar kriminal, organizata kriminale, organizata terroriste dhe banda e armatosur, (neni 75/a, germa “b” e Kodit të Procedurës Penale) ose nga subjekte të posaçme sipas parashikimeve të nenit 75/a, gerrat “c” dhe “ç” të Kodit të Procedurës Penale). Ndërkohë që vepra penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose i veprimtarisë kriminale”, parashikuar nga neni 287 i Kodit Penal, sipas parashikimeve të nenit 75/a të Kodit të Procedurës Penale i përket prokurorive të juridiksionit të zakonshëm.

Në raportin vjetor 2022 mbi veprimtarinë e Strukturës së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar rezulton se gjatë vitit 2022, kjo strukturë ka regjistruar 167 procedime penale në fushën e krimit të organizuar, me rritje prej 3 çështje më shumë krahasuar me vitin 2021. Numrin më të lartë të procedimeve penale të regjistruara, sikurse vitin e kaluar, e kanë grupi i veprave penale të neneve (283/a “Trafikimi i narkotikëve”, 333/a “Grupi i strukturuar kriminal”, 334 “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”) me 53 procedime penale të regjistruara⁵⁵. Rezulton një rritje e numrit të procedimeve të regjistruara për këto vepra me 3 procedime më shumë. Në lidhje me çështjet e regjistruara rezulton se janë dërguar për gjykim 10 çështje, 4 çështje janë pushuar, 11 çështje janë pezulluar, 11 çështje janë transferuar dhe 131 çështje rezultojnë të mbetura në hetim. Referuar shifrave të vitit të kaluar, rezulton një ulje me 4 çështje dërguar për gjykim, 11 çështje më pak të pezulluara, 3 çështje më shumë të transferuara dhe 13 çështje më tepër të mbetura në hetim⁵⁶.

⁵⁴ “Albania 2022 Report, Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2021 Communication on EU Enlargement Policy” publikuar në datën 12.10.2022 në faqen: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/Albania%20Report%202022.pdf>.

⁵⁵ Për vitin 2021 për këtë grup veprash kanë qenë të regjistruara 50 procedime penale.

⁵⁶ Për vitin 2021 janë regjistruar 164 procedime penale, nga të cilat 14 procedime për krimin e organizuar rezulton se janë dërguar për gjykim, 2 pushuar, 22 pezulluar, 8 transferuar dhe 118 në hetim.

Nga 10 çështjet e dërguara për gjykim për vitin 2022, të cilat zënë rreth 5.9% të çështjeve të hetuara në fushën e krimit të organizuar, rezulton se numri i të hetuarve/pandehurve ka qenë 100 persona ose 16 persona më shumë se vjet. Numrin më të lartë të çështjeve të dërguara për gjykim e kanë grupi i veprave penale të neneve (78/2 “Vrasja e kryer për interes apo hakmarrje”; 278 “Mbajtja pa leje dhe prodhimi i armëve, armëve shpërthyes dhe i municionit”; 303 “Fshehja ose asgjësimi i kufomës” ; 333/a “Grupi i strukturuar kriminal”, 334 “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”) me 2 çështje të dërguara për gjykim. Nga këto çështje për 92 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest me burg” (ose 28 persona më shumë se vjet), për 4 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest në shtëpi” (1 person më shumë se vjet) dhe për asnjë person nuk është caktuar masa e sigurimit “Detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore” (një më pak se vjet)⁵⁷.

Për vitin 2021 rezulton se ka përfunduar gjykimi i themelit në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar për 19 çështje penale për veprat penale në fushën e krimit të organizuar me një numër prej 35 të pandehurish ose krahasuar me vjet me një ulje prej 4 çështjesh më pak dhe 59 të pandehur më pak⁵⁸. Për vitin 2022 janë përcjellë të dhëna edhe për gjykimet në Gjykatën e Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, ku rezulton se ka përfunduar gjykimi për 15 çështje penale me një numër prej 47 të pandehurish⁵⁹, për veprat penale në fushën e krimit të organizuar.

Lidhur me përdorimin e metodave speciale të hetimit rezulton se përgjatë vitit 2022, Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka përdorur metodën e përgjimit për 122 procedime penale (ose 7 më pak se vitin e kaluar), ku për çështjet penale të hetuara për veprën penale të grupit të strukturuar kriminal në trafikimin e lëndëve narkotike (283/a/2, 333/a, 334) me 53 procedime penale (ose 76 më pak se vjet) dhe 1154 pajisje fundore (ose 226 më shumë se vitin kaluar⁶⁰).

Ndërkohë vijon të mbetet i ulët roli i prokurorisë për sa i përket numrit të hetimeve proaktive ose hetimeve të filluara kryesisht për veprat penale të krimit të organizuar, pasi në total për të gjitha veprat penale rezulton se janë regjistruar vetëm 28 procedime penale kryesisht nga organi i Prokurorisë së Posaçme.

Në kuadër të ndërveprueshmërisë së sistemeve të informacionit është nënshkruar Marrëveshja Trepalëshe për dhënien e së drejtës së qasjes në sistemin elektronik “SIENA”-Aplikim i Sigurt i Rrjetit të Shkëmbimit të Informacionit”, EUROPOL, midis Prokurorisë së Posaçme, Byrosë Kombëtare të Hetimit dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit. Në kuadër të kësaj marrëveshjeje Prokuroria e Posaçme i shtohet listës së autoriteteve kompetente kombëtare që janë përgjegjës në luftën kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit me qasje të drejtpërdrejtë në sistemin SIENA të Europol.

Gjithashtu, Prokuroria e Posaçme ka një praktikë të regjistrimit të të dhënave sipas regjistrave përkatës në mënyrë manuale. Së bashku me projektin ICITAP po vijon puna për krijimin e një sistemi të brendshëm të menaxhimit të çështjeve i cili parashikon edhe një *track-record* për procedimet penale.

Për sa i përket bashkëpunimit ndërkombëtar, e veçanërisht me EUROJUST, Prokuroria e Posaçme dhe Prokuroria e Përgjithshme kanë bërë të mundur që Shqipëria të ketë treguesit më të lartë në rajon në lidhje me numrin e skuadrave të përbashkëta hetimore si dhe kryeson në rajon për takimet e organizuara në kuadër të veprimtarisë së skuadrave të përbashkëta hetimore.

3.2 Në përgjigjen e Prokurorisë së Përgjithshme⁶¹ për zbatimin e rekomandimeve prioritare rezulton, se:

⁵⁷ Për vitin 2021 kanë qenë 84 persona të hetuar të pandehur, nga të cilët për 64 është caktuar arrest në burg, për 3 persona arrest në shtëpi, për 1 person detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore.

⁵⁸ Për vitin 2021 ka përfunduar gjykimi për 23 çështje me 94 të pandehur.

⁵⁹ Për vitin 2021 kanë qenë përfunduar 19 çështje penale me 71 të pandehur.

⁶⁰ Për vitin 2021 janë përdorur metodat për 129 procedime penale, ku për çështjet penale të trafikimit me 45 procedime dhe 928 pajisje fundore.

⁶¹ Me shkresën nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 523/2 prot., datë

- Në kuadrin e rekomandimit për vijimin e rritjes së numrit dhe cilësisë së hetimeve financiare, Prokuroria e Përgjithshme ka vijuar zbatimin e Memorandumit të Bashkëpunimit datë 15.7.2020 me autoritetet shqiptare dhe ka koordinuar dhe monitoruar zbatimin e udhëzimeve të përgjithshme nr. 10/2020 dhe nr. 2/2022, si dhe ka vijuar bashkëpunimin ndërinstitucional në nivel vendor dhe qendror me synim rritjen e eficiencës së koordinimit, rritjen e numrit të akuzave të ngritura në gjykatë dhe dënimeve për veprën penale të pastrimit të parave si dhe rritjen e numrit të sekuestrimeve dhe konfiskimeve të produkteve kriminale.

- Në kuadër të “Hetimeve efektive nëpërmjet përdorimit të metodave speciale të hetimit dhe rritja e hetimeve proaktive” gjatë vitit 2022, në zbatim të kërkesave dhe procedurave ligjore, janë kryer hetime proaktive me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit, në kuadrin e 324 procedimeve për veprat penale kundër trafikëve të paligjshme (narkotikëve, personave, armëve/municioneve), përfshi edhe veprat penale kundër narkotikëve, pastrimit të parave dhe krimeve të rënda në kompetencë lëndore të prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm. Krahësuar me vitin e kaluar rezulton një ulje me 7 procedime penale më pak.

- Ky proces i ka shërbyer si parandalimit dhe/ose ndërprerjes së mëtejshme të veprimtarisë kriminale, ashtu edhe goditjes/finalizimit me arrestimin në flagrancë apo ndalimin e 362 personave të dyshuar për veprat penale të trafikimit të paligjshëm, prodhimi, mbajtja dhe kultivimi i narkotikëve, mbajtja pa leje, prodhimi i armëve dhe armëve shpërthyesë e municioneve, vrasjet e dyshuara të kryera nga autorë/vrasës me pagesë, vjedhjet e bankave dhe arkave të kursimit si vepra penale bazë të hetuara paralelisht me veprën penale të pastrimit të parave dhe hetimeve financiare në zbatim të Kodit të Procedurës Penale dhe ligjit nr. 10192/2009.

- Gjithashtu, në vitin 2022, prokurorët kanë rritur rolin aktiv në kryerjen e hetimeve proaktive dhe/ose me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit në 275 procedime penale vetëm për kategoritë e veprave penale, si: trafikimi, prodhimi dhe kultivimi i narkotikëve; trafikimi dhe mbajtja e armëve e municioneve; pastrimi i parave; trafikimi e ndihma për kalim të paligjshëm të personave; vepra me qëllime terroriste dhe nxitja - thirrja për kryerje të veprave terroriste. Ky proces i ka shërbyer, si parandalimit dhe/ose ndërprerjes së mëtejshme të veprimtarisë kriminale, po ashtu edhe goditjes/finalizimit me arrestimin në flagrancë apo ndalimin e 346 personave të dyshuar për kryerjen e veprave penale në kompetencë të prokurorive pranë gjykatave të shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm.

- Në kryerjen e hetimeve proaktive dhe/ose me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit roli aktiv i prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore përkatës ka mundësuar përfundimin e të dhënave nga interceptimi të shoqëruara me vëzhgime përtej veprave penale të regjistruara nga prokurori për të cilat ishte lejuar përgjimi dhe zbulimi në 5 raste të krimeve të tjera në luftën kundër tyre sikurse janë “Prodhimi dhe shitja e narkotikëve”, “Kultivimi i bimëve narkotike”, “Shkelja e barazisë së pjesëmarrjes në tendera apo ankande publike”, “Vënia në dispozicion e lokaleve për lojëra të palejuara”, vepra këto të parashikuara nga nenet 114, 197, 258, 283, 284, të Kodit Penal.

- Gjithashtu, me rëndësi vijon të mbetet zbatimi i kuadrit ligjor mbi sekuestrimin dhe konfiskimin e të ardhurave kriminal⁶² me qëllim ndërprerjen e të ardhurave të grupeve kriminale, e mundësive për të ndërvepruar në terren apo për t’i shpëtuar drejtësisë. Lidhur me sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve kriminale, përgjatë vitit 2022, në prokuroritë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë me juridiksion të përgjithshëm, për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale” është bërë konfiskim pasurie në 4 raste, nga 2 raste që kanë qenë në vitin 2021 dhe janë kryer sekuestrime pasurie mbi kërkesën e prokurorëve me vendimet gjyqësore, në kuadrin e 18 procedimeve penale nga 6 që kanë qenë në vitin 2021, nga

13.3.2023.

⁶² Ligji nr. 10192, datë 3.12.2009, “Për parandalimin dhe goditjen e kimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, i ndryshuar.

ku rezulton se në krahasim me vitin 2021 kemi rritje me 2 konfiskime më tepër dhe një rritje të konsiderueshme me 12 sekuestime më tepër. Gjatë po kësaj periudhe në zbatim të ligjit nr. 10192, datë 3.12.2009, “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera, nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, i ndryshuar, në kuadrin e hetimit pasuror, prokurorët kanë kërkuar për 3 procedime sekuestrimin e pasurisë, dhe në 8 raste konfiskimin e pasurisë, kërkesa këto të pranuar nga gjykata, nga ku rezulton se në krahasim me vitin 2021 sekuestrimet rezultojnë në të njëjtat shifra, ndërsa konfiskimet janë rritur me 7 më tepër, nga 1 konfiskim që ka qenë për vitin 2021.

- Prokurori i Përgjithshëm në cilësinë e përfaqësuesit të autoritetit kompetent ka vijuar zbatimin e Marrëveshjes së Bashkëpunimit me Eurojust nëpërmjet veprimtarisë së Prokurorit Ndërlidhës të Shqipërisë në Eurojust dhe referuar të dhënave rezulton se janë nënshkruar 10 marrëveshje të reja për ngritjen e Skuadrave të Përbashkëta Hetimore si dhe ka vijuar zbatimin e 10 marrëveshjeve të Skuadrave Hetimore të mbartura nga vitet e kaluara me autoritetet gjyqësore të huaja. Në nëntor 2022, në një takim midis zv.presidentit të Eurojust, Prokurorit të Përgjithshëm dhe Drejtuesit të Prokurorisë së Posaçme, u prezantua projekti më i ri i Eurojust për forcimin e bashkëpunimit në nivel rajonal, përmes krijimit të një strukture të vendeve të Ballkanit Perëndimor që do të mundësojë koordinimin e hetimeve midis prokurorive të këtyre vendeve.

- Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme ndërmori një hap të rëndësishëm në drejtim të bashkëpunimit dhe shkëmbimit të shpejtë të informacionit me autoritetet gjyqësore të vendeve evropiane dhe euro-atlantike me nënshkrimin e dy marrëveshjeve, si: i) Marrëveshja e Bashkëpunimit mes Zyrës së Prokurorit Publik Evropian me seli në Luksemburg dhe Prokurorisë së Përgjithshme, me synim lehtësimin e bashkëpunimit në çështjet penale dhe shkëmbimin e informacionit, nëpërmjet ngritjes së grupeve të përbashkëta hetimore, ngrirjes së aseteve me të ardhura nga veprimtaria kriminale; ii) Memorandumi i Mirëkuptimit ndërmjet Prokurorisë së Përgjithshme (PP) dhe Shoqatës Ibero-Amerikane e Prokurorëve Publikë (AIAMP), me synim rritjen e gatishmërisë për bashkëpunimin në luftën kundër trafikëve të paligjshme, pastrimit të parave dhe çdo krimi tjetër me interes të përbashkët si dhe për përmirësimin e kapaciteteve profesionale dhe shkencore në fushën penale sipas ligjit.

- Në kuadër të “Përditësimit të sistemit statistikor të monitorimit të çështjeve të pastrimit të parave, me qëllim për të rritur numrin e procedimeve penale dhe dënimeve për veprat penale të pastrimit të parave”, në vitin 2022 është mundësuar implementimi dhe përdorimi i plotë i sistemit *e-tracking* PRESTO nga 44 prokurorë, në 21 prokurori pranë gjykatave të shkallës parë, që kanë trajtuar çështje të pastrimit të parave, si dhe ky sistem i vlerësuar funksional, mundëson përfundimin e statistikave në kohë reale sipas një baze të të dhënave të qëndrueshme e të besueshme, për të evidentuar gjendjen e treguesve statistikorë për hetimin dhe ushtrimin e ndjekjes penale dhe nevojën për reforma të mëtejshme, për të rritur numrin e procedimeve penale të dërguara për gjykim dhe të dënimeve për veprat penale të pastrimit të parave si objektiv prioritar i prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm. Për të mundësuar mbikëqyrjen e vazhdueshme mbi hedhjen dhe administrimin e të dhënave në sistemin *e-tracking* PRESTO, Prokuroria e Përgjithshme ka miratuar udhëzimin e përgjithshëm nr. 3/2022, datë 6.9.2022, “Për disa ndryshime e shtesa në udhëzimin e përgjithshëm nr. 10/2020 “Për masat administrative dhe procedurale penale për rritjen e efektivitetit në luftën kundër pastrimit të parave, financimit të terrorizmit, krimeve financiare dhe në hetimet pasurore për sekuestrimin dhe konfiskimin e pasurive produkti i veprës penale ose i veprimtarisë kriminale në prokuroritë me juridiksion të përgjithshëm”, i cili ka normuar se prokurori i seksionit të posaçëm ose prokurori i dedikuar, është përgjegjës për hedhjen në kohe reale të të dhënave në regjistrin elektronik të sistemit *e-tracking* PRESTO sipas udhëzimeve në Manualin e përdorimit të tij.

- Janë paraqitur të dhënat statistikore për veprat penale të trafikimit, prodhimit dhe kultivimit të narkotikëve; trafikimit të personave dhe trafikimit të armëve. Këto të dhëna janë krahasuar me vitin paraardhës, duke u shprehur dhe nëse ka pasur një rritje apo ulje të numrit të procedimeve dhe të pandehurve. Në lidhje me veprat penale kundër terrorizmit, Prokuroria e Përgjithshme në

përgjigjen e paraqitur është shprehur se ky grup veprash penale në bazë të nenit 75/a të Kodit të Procedurës Penale i përket Prokurorisë së Posaçme.

- Nga analiza e të dhënave statistikore lidhur me veprat penale të trafikimit⁶³, për vitin 2022 rezulton se janë regjistruar 183 çështje penale me 21 persona në hetim, nga të cilët vetëm 9 janë marrë si të pandehur. Nga këto çështje janë dërguar për gjykim 28 çështje me 31 të pandehur, ose rreth 15.3% e çështjeve të regjistruara. Numrin më të madh të çështjeve të regjistruara e zë vepra penale “Trafikimi i mjeteve motorike” parashikuar nga neni 141/a i K. Penal me 97 çështje.

- Rezulton një ulje e konsiderueshme e numrit⁶⁴ të çështjeve të regjistruara me 64 procedime më pak dhe ulje e numrit të personave nën hetim dhe të personave të marrë si të pandehur me 16 persona më pak. Lidhur me numrin e çështjeve të dërguara për gjykim për vitin 2022, numri i tyre është ulur me 9 çështje më pak, po ashtu edhe numri i të pandehurve në gjykim është ulur me 21 persona më pak krahasuar me vitin 2021⁶⁵.

- Lidhur me veprat penale në fushën e lëndëve narkotike⁶⁶, në vitin 2022 janë hetuar 3324 çështje penale ose 166 çështje penale më pak se viti 2021. Rezulton se janë hetuar 1405 persona dhe janë marrë të pandehur 1325 persona. Krahasuar me vitin 2021⁶⁷ rezulton ulje me 128 persona të hetuar më pak dhe rritje me 32 të pandehur më shumë. Janë dërguar për gjykim 753 çështje ose 22.6% e çështjeve, me 1165 të pandehur, nga ku rezulton një rritje krahasuar me vitin 2021 me 50 çështje më tepër të dërguara për gjykim dhe 149 të pandehur më shumë⁶⁸. Numrin më të lartë të çështjeve në hetim e zë vepra penale: “Prodhimi dhe shitja e narkotikëve” neni 283 i Kodit Penal me 1895 çështje në hetim, nga të cilat janë dërguar për gjykim 560 çështje.

- Lidhur me kategorinë e veprave penale të terrorizmit⁶⁹, rezulton se është regjistruar në total 1 çështje për vitin 2022 me asnjë person nën hetim dhe asnjë të pandehur. Në lidhje me çështjet e dërguara për gjykim për këtë kategori veprash për vitin 2022, nuk ka asnjë çështje të dërguar për gjykim. Në krahasim me vitin 2021⁷⁰, vihet re një ulje e numrit të çështjeve të regjistruara me 8 çështje më pak.

- Lidhur me veprat penale për nxitjen e urrejtjes dhe pjesëmarrjen në konfliktet e armatosura⁷¹ për vitin 2022 janë regjistruar 6 çështje penale për veprën penale “Nxitja e urrejtjes ose grindjeve” parashikuar nga neni 265 i Kodit Penal, me 2 persona nën hetim dhe 1 të pandehur, si dhe 1 çështje penale për veprën penale “Pjesëmarrja në veprime luftarake në një shtet të huaj” parashikuar nga neni 265/a i Kodit Penal, me asnjë person nën hetim dhe asnjë të pandehur. Rezulton një ulje e lehtë e numrit të çështjeve me 1 çështje më pak krahasuar me vitin 2021⁷², dhe vijon të mbetet në të njëjtat shifra me 3 çështje të dërguara për gjykim dhe me 3 të pandehur⁷³.

- Lidhur me “Ashpërsimin e politikës penale për veprat penale në fushën e narkotikëve lidhur me masat e sigurimit personal dhe dënimin e tyre”, kërkesat e prokurorit lidhur me masat e sigurimit vijnë të jenë të ashpra, ku 99.98% është numri (947) i personave me masa shtrënguese, nga të cilët 83,3% janë kërkesa për masa sigurimi me arrest me burg, dhe mbetet në të njëjtat nivele me vitin 2021 ku kërkesa për masa sigurimi me arrest ishte 83.2%. Ndërsa në lidhje me kërkesat për caktimin e dënimit, për të pandehurit e akuzuar për këto krime, numri i kërkesave për caktimin e dënimit me burg rezulton të jetë 65% nga 64.5% që ka qenë në vitin

⁶³ Nenet 109, 109/b, 110/a, 128/b, 138/a, 141/a, 278/a dhe 282/a të K. Penal.

⁶⁴ Në vitin 2021 ishin regjistruar 247 çështje penale me 37 persona në hetim, nga të cilët 25 janë marrë si të pandehur.

⁶⁵ Në vitin 2021 ishin dërguar për gjykim 37 çështje me 52 të pandehur për këtë kategori veprash penale.

⁶⁶ Ku janë përfshirë nenet 283-286/a të K. Penal.

⁶⁷ Në vitin 2021 kanë qenë 3490 çështje të hetuara me 1533 persona nën hetim dhe 1293 të pandehur.

⁶⁸ Në vitin 2021 janë dërguar për gjykim 703 çështje me 1016 persona të pandehur.

⁶⁹ Nenet 230-232/b të Kodit Penal.

⁷⁰ Në vitin 2021 ishin regjistruar 9 çështje penale, me 3 persona nën hetim dhe 2 të pandehur.

⁷¹ Nenet 265- 265/c të K. Penal.

⁷² Në vitin 2021 janë regjistruar 8 çështje penale, me 4 persona të marrë nën hetim dhe 1 të pandehur.

⁷³ Në vitin 2021 ishte 3 çështje e dërguar për gjykim me 3 të pandehur.

2021 dhe numri i kërkesave për caktimin e alternativave të dënimit me burg është 35% nga 35.5% që ka qenë në vitin 2021. Gjithashtu, krahasimi i dy periudhave të dënimeve me burgim evidenton se në vitin 2022, dënimet maksimale janë rritur 120%, dënimet mesatare janë rritur 24.3% dhe dënimet minimale janë rritur 4.2% krahasuar me vitin 2021.

- Lidhur me rritjen e kapaciteteve profesionale për prokurorët nëpërmjet trajnimeve në këtë fushë Prokuroria e Përgjithshme e ka trajtuar me prioritet rekomandimin si nëpërmjet akteve nënligjore të nxjerra nga Prokurori i Përgjithshëm ashtu dhe nëpërmjet bashkëpunimit të ngushtë me Shkollën e Magjistraturës dhe me misionet/projektet ndërkombëtare që asistojnë sistemin e drejtësisë penale. Referuar të dhënave rezulton se janë zhvilluar 17 tema nga Shkolla e Magjistraturës me pjesëmarrjen e prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore.

Sa më sipër, *Këshilli i Ministrave me qëllim forcimin e luftës kundër krimit të organizuar rekomandon:*

1. Rritjen e numrit të procedimeve të regjistruara dhe të dërguara për gjykim dhe cilësisë së hetimit për veprat penale në fushën e narkotikëve dhe trafikeve të paligjshme; si dhe ashpërsimin e politikës së dënimit dhe masave të sigurimit personal për këto vepra penale.

2. Marrjen e masave për evidentimin dhe rritjen e numrit të procedimeve për veprat penale në fushën e terrorizmit, përfshirë dhe rastet e mbrojtjes së sigurisë kombëtare.

3. Rritjen e numrit dhe cilësisë së hetimeve financiare për veprat penale të pastrimit të parave dhe produkteve të veprës penale dhe atë në funksion të rritjes së numrit të çështjeve dhe të pandehurve të dërguar për gjykim; si dhe numrit të sekuestrimeve/konfiskimeve.

4. Vijimin e zbatimit të masave për përmbushjen e rekomandimeve të Moneyval për pastrimin e parave/luftimin e financimit të terrorizmit, të bashkëpunimit me Eurojust, si dhe të bashkëpunimit rajonal në fushën e trafikimit të qenieve njerëzore.

5. Marrjen e masave për rritjen e rasteve të përdorimit të teknikave speciale të hetimit, veçanërisht në rastet e hetimeve pasurore, por dhe në rastet e trafikimit dhe krimit të organizuar.

6. Vijimin e forcimit të bashkëpunimit ndërinstitucional ndërmjet strukturave të prokurorisë së juridiksioneve të përgjithshme, Prokurorisë së Posaçme, policisë gjyqësore, policisë së shtetit dhe agjencive të tjera shtetërore, për zbatimin e objektit dhe qëllimin e ligjit për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike.

7. Vijimin e forcimit të bashkëpunimit me organet ligjzbatuese ndërkombëtare, në kuadër të forcimit të luftës kundër krimit të organizuar, trafikimit dhe krimeve të tjera të rënda.

8. Rritjen e kapaciteteve profesionale për prokurorët dhe oficerët e policisë gjyqësore nëpërmjet trajnimeve të posaçme në këtë fushë, duke përfshirë edhe trajnime të përbashkëta me struktura të tjera ligjzbatuese.

9. Përditësimin e sistemit statistikor të monitorimit të çështjeve të pastrimit të parave dhe aseteve të sekuestruara për të siguruar tregues efektivë dhe të matshëm të punës së kryer në hetimin, ndjekjen penale dhe dënimin për këto vepra penale.

4. Forcimi i respektimit të të drejtave të njeriut

Rekomandimet për forcimin e respektimit të të drejtave të njeriut, përbëjnë thelbin e qëllimit të të gjitha masave me karakter ligjor dhe institucional, të planifikuara në të gjitha dokumentet strategjike në të cilat mbështeten në tërësi rekomandimet kundër kriminalitetit për vitin 2023. Sfida për çdo institucion ligjzbatues, veçanërisht për ato që janë në kontakt të vazhdueshëm me autorët, viktimat dhe dëshmitarët e veprave penale, mbetet trajtimi i tyre me dinjitet dhe në ambiente me kushte të përshtatshme me nevojat dhe kërkesat e tyre specifike.

4.1 Referuar analizës për vitin 2022 që Ministria e Drejtësisë ka kryer, rezulton se:

Nga të dhënat e përcjella nga Prokuroria e Përgjithshme për vitin 2022 për prokuroritë pranë Gjykatave me Juridiksion të Përgjithshëm, numri i çështjeve të përfunduara në zbatim të instituteve të reja procedurale penale⁷⁴ është për 764⁷⁵ çështje, me 780⁷⁶ të pandehur. Në lidhje

⁷⁴ Referuar shkresës së Prokurorisë së Përgjithshme nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 523/2 prot., datë 13.3.2023.

me këto institute të reja procedurale, rezulton se për 254⁷⁷ çështje për kundërvajtje penale është kërkuar miratimi i urdhrit penal me 265⁷⁸ të pandehur, ku krahasuar me 2021 rezulton me ulje 35.6% të çështjeve, për 265⁷⁹ çështje me 268⁸⁰ të pandehur është kërkuar miratimi marrëveshjes për pranimin e fajësisë, ku rezulton ulje me 29.07% të çështjeve të krahasuara me vitin 2021, për 245⁸¹ çështje me 247⁸² të pandehur është kërkuar gjykimi i drejtpërdrejtë, një ulje me 27.5% të çështjeve krahasuar me vitin 2021.

Nga të dhënat statistikore të sipërpërmendura rezulton se të tria institutet procedurale penale: urdhri penal, marrëveshja për pranimin e fajësisë dhe gjykimi i drejtpërdrejtë kanë pësuar ulje krahasuar me vitin 2021.

- Në lidhje me veprat penale kundër fëmijëve, familjes dhe martesës⁸³ rezulton se për vitin 2022 janë regjistruar 1564 çështje penale me 366 persona nën hetim dhe janë marrë 889 të pandehur. Krahasuar me vitin 2021⁸⁴ rezultojnë 73 çështje më shumë të regjistruara; 35 persona më pak nën hetim, dhe 16 të pandehur më shumë. Në lidhje me këtë kategori veprash rezulton se për vitin 2022 janë dërguar për gjykim 1128 çështje me 1217 të pandehur. Krahasuar me një vit më parë⁸⁵ ka një rritje prej 48 çështjesh më shumë të dërguara për gjykim, dhe 54 të pandehur më shumë.

- Në lidhje me veprën penale “Dhuna në familje” parashikuar nga neni 130/a i Kodit Penal, për vitin 2022 janë regjistruar 1453⁸⁶ çështje penale, me rritje 3.3% të procedimeve krahasuar me 2021, dhe që në total përbëjnë rreth 3.7% e të gjitha çështjeve penale të regjistruara⁸⁷, me 351 persona nën hetim dhe 865⁸⁸ të pandehur, me 37 persona në hetim më pak dhe rritje 19 persona të pandehur më shumë. Rezulton se në vitin 2022 për veprën penale “Dhuna në familje” parashikuar nga neni 130/a i Kodit Penal janë dërguar për gjykim 1093⁸⁹ çështje për këtë veprë penale me total prej 1182⁹⁰ të pandehur, çka përbën një rritje prej 56 çështjesh ose 5.4% dhe 63 të pandehur më shumë ose 5.6% krahasuar me vitin 2021. Çështjet e dërguara në gjyq janë në përqindje shumë më të lartë se ato të pushuara, përkatësisht 82,7% dërguar në gjyq dhe 17,3% të pushuara.

- Lidhur me politikën e dënimit të ndjekur gjatë gjykimit, për veprën penale “Dhuna në familje” parashikuar nga neni 130/a i Kodit Penal, Prokuroria e Përgjithshme është shprehur se 61%⁹¹ e kërkesave janë kërkesa për caktimin e dënimit me burg, me rritje 4,9% të kërkesave për caktimin e dënimit me burgim krahasuar me vitin 2021, dhe 39%⁹² të kërkesave për dënime alternative. Ndërkohë nga analiza e të dhënave statistikore, ka rezultuar se: në çështjet e dërguara për gjykim nga prokuroria për veprën penale “Dhuna në familje” rezulton se është kërkuar në 8 raste dënimi maksimal i parashikuar nga paragrafi përkatës⁹³. Gjithashtu, krahasuar me vitin 2021

⁷⁵ Për vitin 2021 ka qenë 1071 çështje.

⁷⁶ Për vitin 2021 ka qenë 1096 të pandehur.

⁷⁷ Për vitin 2021 ka qenë 264 çështje.

⁷⁸ Për vitin 2021 ka qenë 269 të pandehur.

⁷⁹ Për vitin 2021 ka qenë 520 çështje.

⁸⁰ Për vitin 2021 ka qenë 537 të pandehur.

⁸¹ Për vitin 2021 ka qenë 287 çështje.

⁸² Për vitin 2021 ka qenë 290 të pandehur

⁸³ Seksioni IX, nenet 124-130/a të Kodit Penal.

⁸⁴ Në vitin 2021 ishin regjistruar 1491 çështje me 401 persona nën hetim dhe 873 të pandehur.

⁸⁵ Në vitin 2021 ishin dërguar për gjykim 1080 çështje me 1163 të pandehur.

⁸⁶ Për vitin 2021 ka qenë 1406 çështje penale.

⁸⁷ Për vitin 2022 janë regjistruar në total 38437 çështje.

⁸⁸ Për vitin 2021 kanë qenë 388 persona nën hetim dhe janë marrë në cilësinë e të pandehurit 846 persona.

⁸⁹ Për vitin 2021 ka qenë 1037 çështje.

⁹⁰ Për vitin 2021 ka qenë 1119 të pandehur.

⁹¹ Për vitin 2021 ka qenë 56,1 % e kërkesave për caktimin e dënimit me burg.

⁹² Për vitin 2021 ka qenë 43.9 % kërkesave për dënim alternativ.

⁹³ Në vitin 2021 dënimi maksimal është kërkuar vetëm në 2 raste.

rezulton se: i) në 2 raste është kërkuar dënimi me gjobë⁹⁴; ii) për 3 raste është kërkuar dënimi sa periudha e paraburgimit⁹⁵; iii) për 237 të pandehur është kërkuar dënimi minimal i parashikuar nga dispozita⁹⁶; iv) për 359 të pandehur është kërkuar dënimi mesatar⁹⁷; v) në asnjë rast nuk është kërkuar ulja nën minimumin e parashikuar nga dispozita⁹⁸; vi) për 389 të pandehur është kërkuar pezullimi i ekzekutimit të dënimit⁹⁹; vii) në asnjë rast nuk është kërkuar tërheqja e akteve¹⁰⁰; viii) në asnjë rast nuk është kërkuar pushimi i akuzës¹⁰¹; ix) për 10 të pandehur është kërkuar pushimi i çështjes¹⁰²; dhe x) në asnjë rast nuk është kërkuar pafajësi¹⁰³. Për sa më sipër kemi ulje të numrit me 6 raste të dënimit në maksimum, rritje me 2 raste të dënimit me gjobë, rritje me 3 raste më shumë të dënimit sa periudha e paraburgimit, rritje me 75 raste më shumë të dënimit në minimum, rritje me 29 të dënimit mesatar, rritje me 1 rast të pezullimit të ekzekutimit të dënimit, rritje me 6 raste të pushimit të çështjes dhe ulje me 1 rast të tërheqjes së akteve, pushimit të akuzës dhe pafajësisë.

Lidhur me të miturit viktimë të moshës deri në 18 vjeç rezulton se për vitin 2022 kemi në total 21 viktimë të mitur të moshës deri në 18 vjeç, nga ku 9 janë meshkuj dhe 12 femra. Për vitin 2021 rezulton se kanë qenë në total 21 të mitur të moshës deri në 18 vjeç nga ku 7 kanë qenë meshkuj dhe 14 femra. Krahasuar me vitin 2021 kemi të njëjtin numër të viktimave të mitur, nga ku 2 viktimë meshkuj më shumë dhe 2 viktimë femra më pak.

- Po kështu, për veprën penale “Vrasja për shkak të marrëdhënieve familjare” neni 79/c i Kodit Penal, në vitin 2022 janë regjistruar 14 procedime penale, me 10 persona nën hetim/të pandehur ose me ulje 26,3% të procedimeve dhe ulje 33,3% të pandehurve të regjistruar krahasuar me vitin 2021. Janë dërguar për gjykim 11 procedime me 14 të pandehur, ose me rritje 83,3% të procedimeve dhe 133,3% e të pandehurve të dërguar për gjykim për këtë veprë penale, në krahasim me vitin 2021.

- Lidhur me ashpërsimin e politikës penale për veprën penale “Vrasja për shkak të marrëdhënieve familjare” neni 79/c i Kodit Penal, nga të dhënat statistikore rezulton se kërkesat e prokurorit janë 100% kërkesa për masë sigurimi me arrest, ashtu si dhe në vitin 2021, ndërsa kërkesat për caktimin e dënimit, gjithashtu rezultojnë të ashpra, e konkretisht si vijon: 2 kërkesa për burgim të përjetshëm, 5 kërkesa për burgim në maksimumin e dënimit dhe 2 kërkesa burgim në nivelin mesatar, që parashikon neni 79/c i Kodit Penal.

- Nga të dhënat statistikore¹⁰⁴ rezulton se në çështjet penale të regjistruara gjatë vitit 2022, janë regjistruar 833¹⁰⁵ procedime/çështje me 873¹⁰⁶ viktimë të mitura ku prej të cilëve 563 janë meshkuj dhe 310 femra¹⁰⁷, nga ku rezulton një rritje e konsiderueshme e viktimave të mitur, e veçanërisht viktimave meshkuj. Nga të dhënat e përcjella nga Prokuroria e Përgjithshme për të miturit në konflikt me ligjin *për vitin 2022, janë regjistruar 821¹⁰⁸ procedime, me një rritje prej 16.6% të numrit të procedimeve krahasuar me vitin 2021, me 572¹⁰⁹ të mitur në konflikt me ligjin të regjistruar si të pandehur, ku krahasuar me vitin 2021 rezulton një ulje prej 23.1% të numrit të të pandehurve.*

⁹⁴ Në vitin 2021 dënimi me gjobë nuk është kërkuar në asnjë rast.

⁹⁵ Në vitin 2021 nuk është kërkuar në asnjë rast.

⁹⁶ Në vitin 2021 ky dënim është kërkuar për 162 të pandehur.

⁹⁷ Në vitin 2021 ky dënim është kërkuar për 330 të pandehur.

⁹⁸ Në vitin 2021 ky dënim nuk është kërkuar në asnjë rast.

⁹⁹ Në vitin 2021 pezullimi i ekzekutimit është kërkuar në 388 raste.

¹⁰⁰ Në vitin 2021 tërheqja e akteve është kërkuar në 1 rast.

¹⁰¹ Në vitin 2021 pushimi i akuzës është kërkuar në 1 rast.

¹⁰² Në vitin 2021 për 4 të pandehur është kërkuar pushimi i çështjes.

¹⁰³ Në vitin 2021 pafajësia është kërkuar në 1 rast.

¹⁰⁴ Të paraqitura në shkresën nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023 të Prokurorisë së Përgjithshme.

¹⁰⁵ Për vitin 2021 kanë qenë 313 procedime të regjistruara.

¹⁰⁶ Për vitin 2021 kanë qenë 358 viktimë të mitura.

¹⁰⁷ Për vitin 2021 kanë qenë 175 kanë qenë meshkuj dhe 183 femra.

¹⁰⁸ Për vitin 2021 kanë qenë 702 procedime të regjistruara.

¹⁰⁹ Për vitin 2021 kanë qenë 743 të mitur të pandehur.

Për të miturit në konflikt me ligjin rezulton se për vitin 2022 janë vendosur 25 masa sigurimi personal arrest në burg, ose për rreth 4,3% të të miturve të pandehur ose persona nën hetim, ose me ulje 28% të numrit të të miturve në konflikt me ligjin me masë sigurimi arrest në burg krahasuar me vitin 2021. Gjithashtu, për çështjet ku përfshihen të miturit në konflikt me ligjin janë dërguar 206 çështje për gjykim me 225 të pandehur, duke shënuar një ulje me 4 çështje më pak të dërguara për gjykim krahasuar me vitin 2021¹¹⁰ ose me ulje 2% të çështjeve të dërguara për gjykim dhe ulje 15.4% të pandehurve të dërguar për gjykim krahasuar me vitin 2021. Është vendosur mosfillimi i procedimit për 479 raste¹¹¹ duke shënuar rritje me 15 raste më shumë ose rritje me 46% krahasuar me vitin 2021, si dhe për 318 raste¹¹² me 281 të pandehur është vendosur pushimi i çështjes, duke shënuar rritje me 182 raste pushimi më shumë ose rritje me 5% më shumë se në vitin 2021 dhe ulje të numrit të pandehurve për çështjet e pushuara me 1% më pak se viti 2021.

- Sa i përket aplikimit të masës alternative të shmangies, nga të dhënat statistikore për vitin 2022 rezulton se në kuadrin e 479 procedimeve të mosfilluara, në 82 raste¹¹³ është aplikuar shmangia, nga të cilat në 11 raste është vendosur këshillim për të miturin dhe familjen, në 1 rast është vendosur paralajmërim me gojë, dhe në 70 raste është vendosur paralajmërim me shkrim. Ndërkohë, për 318 çështjet e pushuara rezulton se në 266 raste është aplikuar shmangia, ndër të cilat në 8 raste është vendosur ndërmjetësimi, në 6 raste është vendosur këshillimi, në 3 raste është vendosur paralajmërim me gojë, në 254 raste është vendosur paralajmërim me shkrim dhe në 1 rast është vendosje nën kujdesje. Aplikimi i shmangies nga dënimi i të miturit në konflikt me ligjin është rritur 8.1% krahasuar me vitin 2021.

- Në lidhje me veprën penale “Krimet seksuale” janë regjistruar 162¹¹⁴ procedime penale, me rritje prej 2.5% të numrit të procedimeve penale dhe me 96¹¹⁵ të pandehur ose me ulje 10.2% të numrit të pandehurve të regjistruar, krahasuar me vitin 2021. Gjithashtu, janë dërguar për gjykim 87¹¹⁶ procedime me 95¹¹⁷ të pandehur, ku rezulton me rritje prej 4.8% të numrit të procedimeve për gjykim dhe me 2.1% të numrit të të pandehurve krahasuar me vitin 2021.

- Lidhur me masat e sigurimit personal për veprën penale “Krimet seksuale”, rezulton ashpërsim i masave, ku 95%¹¹⁸ janë kërkesa për masën e sigurimit “arrest në burg” dhe vetëm 5%¹¹⁹ janë kërkesa me detyrimin për t’u paraqitur në policinë gjyqësore, ku krahasuar me vitin 2021 ky raport është me ulje rreth 4%. Për kërkesat për caktimin e dënimit me burg, mbetemi pothuajse në të njëjtat nivele si në vitin 2021, pasi konkretisht janë 81.7% kërkesa për caktimin e dënimit me burg ndërsa në vitin 2021 ka qenë 81,9%, si dhe kërkesat për dënim alternativ janë 18,3%, ndërsa në vitin 2021 kanë qenë 18.4%.

- Gjithashtu, sa i përket politikës penale në veprat penale të trafikimit të fëmijëve, të dhënat tregojnë se, për vitin 2022 nuk ka kërkesa të prokurorit lidhur me masat e sigurimit personal apo kërkesa për caktim dënimi sepse nuk ka persona nën hetim apo të pandehur dhe as të dënuar. Ndërsa për veprën penale “Trafikimi i të rriturve”, parashikuar nga neni 110/a i Kodit Penal ka vetëm një 1 kërkesë për caktim dënimi me burgim ndaj një të pandehuri.

- Në lidhje me veprat penale dhe/ose me autorë me rrezikshmëri të ulët shoqërore, persona vulnerabël dhe personave me probleme shëndetësore, prokurorët janë udhëzuar për ndjekjen e një politike penale eficiente për zbutjen e dënimit apo aplikimin e dënimeve alternative në rastet

¹¹⁰ Në vitin 2021 janë regjistruar 210 çështje të dërguar për gjykim.

¹¹¹ Në vitin 2021 është vendosur mosfillimi i procedimit për 464 raste.

¹¹² Në vitin 2021 është vendosur pushimi i çështjes për 136 raste.

¹¹³ Në vitin 2021 në 324 raste është aplikuar shmangia.

¹¹⁴ Në vitin 2021 janë regjistruar 158 procedime penale.

¹¹⁵ Në vitin 2021 kanë qenë 107 të pandehur të regjistruar.

¹¹⁶ Në vitin 2021 janë dërguar për gjykim 83 procedime.

¹¹⁷ Në vitin 2021 kanë qenë 93 të pandehur të dërguar për gjykim.

¹¹⁸ Në vitin 2021 janë 98,6 % kërkesa për masën e sigurimit “arrest në burg”.

¹¹⁹ Në vitin 2021 janë 1,4 % kërkesa me detyrimin për t’u paraqitur në policinë gjyqësore.

e këtyre veprave penale me këtë kategori autorësh të veprave penale, me synim rehabilitimin dhe parandalimin e posaçëm e të përgjithshëm të veprave penale të kryera nga kjo kategori subjektsh, duke analizuar, vlerësuar dhe arsyetuar rast pas rasti rrezikshmërinë e veprës penale, të autorit të përfshirë në këtë grup subjektsh, shkallën e fajit, si dhe rrethanat lehtësuese në kuptim dhe zbatim të nenit 49 të Kodit Penal. Referuar të dhënave statistikore për vitin 2022 lidhur me aplikimin e dënimeve alternative në raport me dënimet me burgim, rezulton se për të gjitha kategoritë e veprave penale që mund të jenë kryer nga persona të përfshirë në këtë grup subjektsh janë dhënë gjithsej 9447 dënime me burgim, prej të cilëve 6303 janë dënime alternative të dënimit me burgim, të cilët mund të jenë dhënë dhe ndaj “autorëve me rrezikshmëri të ulët shoqërore”, “personave vulnerabël” dhe “personave me probleme shëndetësore”. Këto tregues evidentojnë se në vitin 2022, dënimet alternative zënë 66,7% të dënimeve me burgim, ndërsa në vitin 2021 zinin 60,7% të dënimeve me burgim ose me rritje 6% të këtij raporti në përqindje krahasuar me vitin 2021.

- Në lidhje me veprat penale në fushën e mjedisit¹²⁰, nga të dhënat statistikore në vitin 2022 janë regjistruar 372¹²¹ procedime penale me 52 persona nën hetim dhe 51 persona të pandehur¹²². Në krahasim me vitin 2021, rezulton një rritje e numrit të procedimeve të regjistruara me 58 procedime më shumë ose me rritje 18.4% të numrit të procedimeve, me 27 persona nën hetim më pak dhe me një ulje prej 2 të pandehur më pak se në vitin 2021. Në lidhje me çështjet e dërguara për gjykim për këtë grup veprash rezulton se për vitin 2022 janë dërguar për gjykim 75 procedime me 103 të pandehur, ku krahasuar me vitin 2021¹²³ rezulton një ulje me 5 procedime më pak dërguar për gjykim ose ulje me 6.25% të procedimeve dhe me rritje prej 14 të pandehur më shumë.

- Gjithashtu, me qëllim rritjen e kapaciteteve profesionale të prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore lidhur me veprat penale në fushën e mjedisit, prokurorët kanë ndjekur ndër të tjera, edhe dy tema trajnimi në Shkollën e Magjistraturës. Në lidhje me veprat penale me bazë gjinore, është vlerësuar nevoja për rritjen e trajnimeve dhe në bashkëpunim me Shkollën e Magjistraturës janë zhvilluar disa trajnime ku kanë marrë pjesë 20 prokurorë dhe 9 oficerë të policisë gjyqësore.

- Po kështu Prokuroria e Përgjithshme është përfshirë në Projektin e Prezencës së OSBE-së për “Rritjen e Sigurisë dhe Qeverisjes Mjedisore në Shqipëri”, për përgatitjen e analizës lidhur me situatën dhe kompetencat e gjithë institucioneve të përfshira në krimin mjedisor, ku kontributi institucional ka filluar me diskutime për aspektet institucionale, statistikore dhe treguesit e ndjekjes penale të veprave kundër mjedisit.

- Është vijuar bashkëpunimi me Qendrën për Nisma Ligjore dhe Ambasadën e Mbretërisë së Holandës në kuadër të projektit “Angazhim proaktiv për mbrojtje dhe zbatimin e ligjit kundër dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje”.

Kësbilli i Ministrave me qëllim forcimin e respektimit të të drejtave të njeriut rekomandon:

1. Vijimin e aplikimit të masave alternative të parashikuara nga Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur (shmangies) tek të miturit, për të siguruar një drejtësi miqësore dhe duke mbajtur në konsideratë interesin më të lartë të të miturit.

2. Shtimin e numrit të rasteve të zbatimit të instrumenteve lehtësuese penale (marrëveshje, urdhri penal) dhe rritja e rasteve të gjykimit të drejtpërdrejtë, me synim hetimin dhe gjykimin e çështjeve penale në një afat sa më të shpejtë, duke mbajtur në konsideratë kompleksitetin, rrezikshmërinë e veprës, si dhe duke ruajtur efikasitetin dhe cilësinë e hetimeve.

3. Nxitjen e aplikimit të dënimeve alternative në rastet e veprave penale dhe/ose autorëve me rrezikshmëri të ulët shoqërore, personave vulnerabël dhe personave me probleme shëndetësore.

¹²⁰ Nenet 201-207, nenet 207/a, 207/b, 207/c dhe 207/ç të Kodit Penal, përfshirë ndryshimet e reja të vitit 2021.

¹²¹ Në vitin 2021 janë regjistruar 314 çështje penale.

¹²² Në vitin 2021 janë 79 persona nën hetim dhe 53 të pandehur për procedimet penale të regjistruara.

¹²³ Në vitin 2021 janë dërguar për gjykim 80 çështje me 89 të pandehur.

4. Vijimin e ashpërsimit të masave të sigurimit dhe masës së dënimit për veprat me natyrë gjinore, seksuale dhe diskriminuese, si dhe për rastet e keqtrajtimit/abuzimit/shfrytëzimit e trafikimit të fëmijëve.

5. Rritjen e numrit dhe cilësisë së hetimit dhe gjykimit për veprat penale në fushën e mjedisit.

6. Rritjen e kapaciteteve profesionale të prokurorëve dhe veçanërisht të oficerëve të policisë gjyqësore, nëpërmjet trajnimeve veçanërisht për veprat penale me bazë gjinore, seksuale dhe përfshirjen e të miturve, krimin kibernetik dhe veprat penale mjedisore.

7. Marrjen e masave për të rritur efektivitetin e garancive procedurale për viktimat e mitur dhe zbatimin e parashikimeve ligjore të Kodit të Drejtësisë Penale për të miturit në konflikt me ligjin.

8. Rritjen e përpjekjeve dhe ashpërsimin e masave për të forcuar luftën kundër krimit në familje dhe dhunës ndaj grave, me qëllim parandalimin dhe reduktimin e këtyre fenomeneve të dëmshme për shoqërinë shqiptare.

9. Vijimin e rritjes së cilësisë së hetimeve dhe ashpërsimin e politikës penale duke rritur kërkesat e caktimit të dënimit me burg për autorët e veprës penale të dhunës në familje dhe kryesisht autorët recidivistë të dhunës në familje.

5. Forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional

Rekomandimet për forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional vijnë në qasje me zhvillimet e reja institucionale dhe organizative, të fokusuara në ndërveprimin e shpejtë dhe efektiv të komunikimit dhe marrëdhënieve produktive ndërmjet institucioneve ligjzbatuese.

Në kuadër të marrjes së masave për forcimin e koordinimit me Prokurorinë e Posaçme, të luftës kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit dhe për rritjen e cilësisë së hetimeve dhe ndjekjes penale, nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme përmendet nënshkrimi i Aktit të Koordinimit Institucional “Për rritjen e eficiencës nëpërmjet bashkërendimit të Prokurorisë së Përgjithshme me Prokurorinë e Posaçme dhe unifikimin e disa veprimtarive administrative dhe procedurale ndërinstitucionale duke respektuar veçoritë dhe kompetencat institucionale të parashikuara në ligj”, i cili po vijon bashkëpunimin.

Gjatë vitit 2022, nga Sektori për Bashkëpunimin Ndërkombëtar dhe Hetimet e Përbashkëta pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, janë trajtuar 54 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike nga autoritetet gjyqësore të huaja, ku krahasuar me vitin 2021¹²⁴ rezultoi ulje prej 37 kërkesash më pak.

Nga totali janë ekzekutuar 39 letërporosi dhe për vitin 2020-2022, vijon ende procedura për ekzekutim për 21 kërkesa. Këto kërkesa janë drejtuar nga ana e autoriteteve gjyqësore të huaja, për kryerjen e veprimeve në Republikën e Shqipërisë.

Gjatë vitit 2021 nga ana e Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar janë përcjellë 62 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike drejtuar autoriteteve të huaja, ose 11 më tepër se vjet¹²⁵. Nga këto janë ekzekutuar 33 kërkesa dhe po vijon procedura për ekzekutimin e 48 kërkesave për vitin 2020-2022.

Për vitet 2021-2022 janë krijuar 10 Skuadra të Përbashkëta Hetimore¹²⁶ në funksion të hetimeve pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar. Procedimet penale për të cilat janë krijuar këto skuadra kanë objekt hetimi në fushën e trafikimit të narkotikëve, prodhimit dhe shitjes së narkotikëve, veprat penale kundër terrorizmit, mashtrimit, mashtrimit kompjuterik, korrupsionit, kontrabandës së barnave, pastrimit të produkteve të veprës penale ose të veprimtarisë kriminale, rrëmbimi ose mbajtja peng e personit, vepra të kryera në formën e bashkëpunimit të “Grupit të strukturuar kriminal”, parashikuar si

¹²⁴ Për vitin 2021 janë trajtuar 91 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike.

¹²⁵ Për vitin 2021 janë 51 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike drejtuar autoriteteve gjyqësore të huaja nga Prokuroria e Posaçme.

¹²⁶ Për vitin 2021-2022 janë 6 skuadra të përbashkëta me Italinë, 1 skuadër me Italinë dhe Kosovën, 1 skuadër me palë Suedi-Ukrainë-Spanjë-Gjermani-Gjeorgji-Finlandë-Letoni, 1 skuadër me Francën dhe 1 skuadër me Britaninë e Madhe.

vepër penale nga Kodi Penal në nenet 283, 283/a, 230, 230/a, 264, 143, 143/b, 28, 109, 333/a dhe 334.

Gjatë vitit 2022 Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka bërë shpalljen në kërkim ndërkombëtar për 42 persona si dhe ka transmetuar pranë Ministrisë së Drejtësisë 10 kërkesa për ekstradim nga jashtë vendit në Shqipëri, kryesisht për kryerjen e veprave penale të parashikuara nga nenet (283/a, 297, 333/a, 334, 258-25, 298/3, 28/5, 319-25, 232/a, 189, 190, 79/dh, 178/1, 28/4, 109, 278/1, 152, 130/a/1, 139, 80, 245-25 të Kodit Penal).

Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar është asistuar në punën e saj nga disa programe, misione apo projekte të SHBA-së dhe BE-së të cilat synojnë përmirësimin e drejtësisë kriminale të Shqipërisë dhe sektorit të zbatimit të ligjit, e konkretisht bëhet fjalë për programet si Misioni OPDAT, Programi ICITAP, Projekti i financuar nga Bashkimi Evropian në kuadër të marrëveshjes IPA 2019/Lufta kundër Krimeve të Rënda në Ballkanin Perëndimor, Projekti EU4FOCAL, Projekti EU4LEA.

Një tjetër aspekt i punës së Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar në forcimin e bashkëpunimit ndërkombëtar ka qenë dhe nënshkrimi i marrëveshjeve të përbashkëta të bashkëpunimit me prokuroritë e shteteve të ndryshme të Bashkimit Evropian dhe vendeve fqinje dhe konkretisht:

- Më datë 4.2.2022 është nënshkruar Protokoli i Bashkëpunimit ndërmjet Drejtorisë Kombëtare Antikorrupsion të Rumanisë dhe Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar të Shqipërisë.

- Më datë 4.11.2022 është nënshkruar Memorandumi i Bashkëpunimit ndërmjet Prokurorisë së Posaçme dhe Drejtorisë për Hetimin e Krimit të Organizuar dhe Terrorizmit të Rumanisë.

Lidhur me veprimtarinë e Komisionit të Posaçëm të Verifikimit të Pasurisë dhe Pastërtisë së Figurës gjatë vitit 2022 kanë përfunduar verifikimet e plota të pasurisë dhe pastërtisë së figurës për 74 kandidatë për hetues në Byronë Kombëtare të Hetimit. Po gjatë këtij viti komisioni ka filluar dhe ka vazhduar procesin e verifikimit të pasurisë dhe pastërtisë së figurës edhe për 99 subjekte nga të cilat 84 punonjës të administratës së Prokurorisë së Posaçme dhe Byrosë Kombëtare të Hetimit, 2 kancelarë të Gjykatave të Posaçme të Shkallës së Parë dhe Apelit, 13 kandidatë për hetues të Seksionit Financiar në Prokurorinë e Posaçme.

Në kuadër të veprave penale që lidhen me zgjedhjet, për periudhën 1.1.2021-31.12.2022 rezulton se numri i materialeve kallëzuese/referuese është 152 nga të cilat për 20 është vendosur mosfillim procedimi, për 19 është vendosur dërgim për verifikim në Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit, për 50 materiale është vendosur dërgimi për kompetencë në Prokuroritë e Rretheve Gjyqësore ndërsa për 63 materiale është vendosur regjistrimi i procedimit penal. Nga 63 procedime penale të regjistruara është vendosur ndarja për 3 procedime penale duke e çuar kështu numrin e procedimeve penale të regjistruara për krimet zgjedhore në 66 në total¹²⁷.

Në lidhje me ekzekutimin e vendimeve penale për vitin 2022 janë ekzekutuar 55 vendime gjyqësore të formës së prerë dhe janë dënua 207¹²⁸ të pandehur. Nga këto vendime 18 kanë marrë formë të prerë në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë dhe 37 vendime kanë marrë formë të prerë në Gjykatën e Posaçme të Apelit.

Lidhur me zbatimin e rekomandimeve prioritare të dhëna për vitin 2022 në drejtim të bashkëpunimit ndërinstitucional, nga organi i prokurorisë rezulton:

- Nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme¹²⁹ në lidhje me rritjen e cilësisë dhe eficiencës në hetimin dhe ushtrimin e ndjekjes penale të suksesshme të kriminalitetit është konsideruar domosdoshmëri një qasje e përbashkët dhe e unifikuar ndërmjet institucioneve ligjzbatuese. Për

¹²⁷ 5 procedime janë dërguar për gjykim me 7 të pandehur; 12 procedime janë dërguar me kërkesë për pushim me 4 persona nën hetim; 25 procedime janë transferuar për kompetencë në Prokuroritë e Rretheve Gjyqësore; 4 procedime janë pezulluar; 4 procedime janë bashkuar; 16 procedime penale janë në hetim.

¹²⁸ 158 persona me burgim, 40 persona me kusht, kohë prove, 3 persona me orë pune, 4 persona me gjobë.

¹²⁹ Me shkresën nr. 1108/36 prot., datë 13.3.2023, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 523/2 prot., datë 13.3.2023.

këtë qëllim, Prokuroria e Përgjithshme i ka kushtuar vëmendje si bashkëpunimit praktik vendor në punën e përditshme të drejtuesve, prokurorëve, oficerëve të policisë gjyqësore, ashtu edhe marrëveshjeve të bashkëpunimit ndërinstitucional në nivel qendror.

- Në zbatim të kompetencave të tij ligjore, me synim për të normuar veprimtarinë administrative dhe procedurale Prokurori i Përgjithshëm gjatë vitit 2022 ka nxjerrë akte të reja normative ose ndryshim/plotësim aktesh normative ekzistuese; si dhe marrëveshje bashkëpunimi dhe memorandume mirëkuptimi, të cilat janë të publikuara në faqen zyrtare të Prokurorisë së Përgjithshme.

Në kuadër të forcimit të bashkëpunimit ndërinstitucional, në vitin 2022, në zbatim të nenit 108/a, të ligjit nr. 97/2016 “Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, Prokuroria e Përgjithshme ka bashkërenduar punën me Ministrinë e Drejtësisë për të mundësuar aksesin në bazën e të dhënave të sistemit elektronik të noterisë. Ndërkohë, në zbatim të ligjit nr. 112/2020 “Për regjistrimin e pronarëve përfitues”, ligjit nr. 154/2020, “Për regjistrimin qendror të llogarive bankare”, dhe vendimit nr. 415, datë 8.7.2021 të Këshillit të Ministrave i nxjerrë për zbatimin e këtij ligji, dhe jo vetëm, ka kërkuar dhe është në pritje të marrjes së aksesit në bazën e të dhënave në “regjistrin e pronarëve përfitues”, dhe “regjistrin qendror të llogarive bankare”, bazën e të dhënave të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave dhe bazën e të dhënave në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve në varësi të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, si dhe bazën e të dhënave në Sistemin Elektronik të çështjeve të Përmbartimit Gjyqësor në varësi të Ministrisë së Drejtësisë.

- Prokuroria e Përgjithshme në përmbushje të detyrave kushtetuese e ligjore, po bashkëpunon me Këshillin e Lartë të Prokurorisë dhe me Shkollën e Magjistraturës, për të siguruar mbarëvajtjen e punës administrative në prokurori, rritjen e kapaciteteve profesionale të prokurorëve dhe lehtësimin në shmangien e problematikave që janë e po vijojnë të krijohen për shkak të vakancave të prokurorëve në sistemin e prokurorisë si rezultat i procesit të rivlerësimit kalimtar.

- Prokurori i Përgjithshëm në kuadrin e bashkëpunimit me Këshillin e Lartë Gjyqësor, Këshillin e Lartë të Prokurorisë dhe Ministrinë e Drejtësisë dhe në raportimin periodik në Kuvendin e Shqipërisë, ndër të tjera, është angazhuar në aktivitete dhe diskutime për miratimin e hartës së re gjyqësore, ashtu dhe për përmirësime në infrastrukturë në sistemin e prokurorisë, ngritjen sa më parë të sistemit të menaxhimit të çështjeve në prokurori, rritje të kapaciteteve akomoduese me ambiente pune për prokurorët, oficerët e policisë gjyqësore të seksioneve dhe stafin e prokurorisë, me synim për të lehtësuar rritjen e ngarkesës dhe për të mbështetur veprimtarinë e prokurorëve me numër të reduktuar në të gjithë sistemin e prokurorisë me juridiksion të përgjithshëm.

- Prokuroria e Përgjithshme i ka propozuar në prill 2022 Kuvendit të Shqipërisë të ndërmarrë nismën për ndryshime e shtesa në paketën ligjore “Përmirësimi i funksionalitetit, eficiencës dhe efektivitetit në sistemin e prokurorisë” përgatitur nga grupi punës ndërinstitucional me asistencën e ekspertëve të projektit EURALIUS V, misionit OPDAT dhe projektit PAMECA V, në kuadrin e urdhrit të Prokurorit të Përgjithshëm nr. 52, datë 12.5.2021. Ndryshimet dhe shtesat e propozuara vijnë si rezultat i nevojës për të adresuar një sërë problematikash të evidentuara gjatë zbatimit në praktikë të këtij kuadri ligjor, dhe ka si qëllim vazhdimin e implementimit të reformës në prokurori, pjesë e reformës në sistemin e drejtësisë penale, si dhe normalizimin e situatës së krijuar nga boshllëku ligjor, për të shmangur problematikat shqetësuese të evidentuara në performancën e veprimtarisë organizative dhe administrative të prokurorive me juridiksion të përgjithshëm dhe për të rritur eficiencën dhe përmirësuar performancën në veprimtarinë e tyre.

- Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme, ka kontribuar periodikisht dhe ka përgatitur informacionet/materialet lidhur me progresin institucional të prokurorisë, në kuadër të zbatimit të Strategjive dhe Planeve të Veprimit ndërinstitucionale për aktivitete brenda vendit dhe me institucionet ndërkombëtare dhe rajonale si dhe ka vijuar të japë kontributin e saj në përgatitjen e opinioneve/mendimeve lidhur me projektligje të ndryshme.

- Prokuroria e Përgjithshme me hapjen e negociatave dhe nisjes së procesit teknik për anëtarësimin e Shqipërisë në Bashkimin Evropian, me synim normimin e organizimit dhe funksionimit të një zyre integrimi në përbërje të strukturës së Prokurorisë së Përgjithshme në funksion të përmbushjes së detyrave dhe angazhimeve institucionale në ecurinë e procesit të integritetit evropian të vendit, me urdhrin nr. 61, datë 6.9.2022, “Për miratimin e ndryshimeve dhe shtesave në rregulloren “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë së Përgjithshme”, ka miratuar ndryshimin e emërimit në “Sektori i Koordinimit, Studimeve dhe Integritetit” të strukturës përkatëse, si dhe janë normuar detyrat funksionale të kësaj strukture të ndryshuar për ta përshtatur në funksion të përmbushjes së detyrave dhe angazhimeve në kuadrin e integritetit evropian të vendit dhe përfaqësimin e prokurorisë në nivel teknik në takimet e grupit negociues ndër-institucional Shqipëri-Bashkimi Evropian. Prokuroria e Përgjithshme është përfaqësuar si pjesë e grupeve ndër-institucionale të ndryshme dhe është angazhuar në përmbushjen e detyrimeve që rrjedhin nga procesi i integritetit me Bashkimin Evropian dhe takimet dypalëshe *screening* për kapitujt 23 dhe 24 të legjislacionit të Bashkimit Evropian.

- Prokuroria e Përgjithshme, për të lehtësuar rritjen e ngarkesës së prokurorëve dhe për forcimin e kapaciteteve të seksioneve të policisë gjyqësore në prokurori, me qëllim për të mbështetur veprimtarinë e prokurorëve me numër të reduktuar në sistemin e prokurorisë, për shkak të vakancave nga procesi i rivlerësimit kalimtar, në projektbuxhetin për vitin 2022 i ka kërkuar Kuvendit të Shqipërisë rritjen e numrit organik të oficerëve të policisë gjyqësore të seksioneve në prokurori. *Kuvendi i Shqipërisë me ligjin nr. 115/2021, datë 25.11.2021, “Për buxhetin për vitin 2022”, hyr në fuqi me 1 janar 2022, ka miratuar rritjen e numrit organik me 30 oficerë të policisë gjyqësore*, domethënë nga numri organik që ishte 216, aktualisht numri organik është 246 oficerë të policisë gjyqësore në seksionet pranë prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm. Në kuadrin e rekrutimit të kandidatëve për oficerë të policisë gjyqësore në seksionet e prokurorisë, mbi kërkesat e Prokurorit të Përgjithshëm, në zbatim të ligjit nr. 25/2019, “Për organizimin dhe funksionimin e policisë gjyqësore”, *Komisioni i Policisë Gjyqësore përgjatë vitit 2022 ka emëruar 21 oficerë të policisë gjyqësore në seksionet e policisë gjyqësore në prokuroritë përkatëse, për të lehtësuar dhe mbështetur veprimtarinë e prokurorëve në përballimin e volumit të punës në rritje*. Ndërkohë, po vijon procedura e konkurrimit të kandidatëve të tjerë për rekrutimin dhe emërimin e tyre nga Komisioni i Policisë Gjyqësore. Përgjatë vitit 2022 është miratuar “Rregullorja për trajnimin fillestar për hetimin e oficerëve të policisë gjyqësore” dhe në zbatim të saj është kryer trajnimi fillestar për 21 oficerët e policisë gjyqësore të seksioneve të prokurorisë, të emëruar rishtas nga Komisioni i Policisë Gjyqësore. Gjithashtu, për forcimin e mëtejshëm të kapaciteteve profesionale të oficerëve të policisë gjyqësore të seksionit në prokurori, Prokurori i Përgjithshëm në bashkërendim me Komisionin e Policisë Gjyqësore dhe me Shkollën e Magjistraturës kanë mundësuar përfshirjen e oficerëve të policisë gjyqësore të seksioneve të prokurorisë në programin e trajnimit vazhdues të kësaj shkolle për vitin 2022.

- Gjatë vitit 2022, për veprat penale në lidhje me taksat dhe tatimet¹³⁰ rezultojnë se janë regjistruar 313 procedime penale me 48 të pandehur për këto vepra penale¹³¹, me rritje prej 0.9% të numrit të procedimeve të regjistruara krahasuar me vitin 2021. Janë dërguar për gjykim 85¹³² çështje penale me ulje prej 9.5% të numrit të procedimeve krahasuar me vitin 2021, si dhe me 117¹³³ të pandehur të dërguar për gjykim, ku krahasuar me vitin 2021 ka një ulje prej 18.1% të numrit të të pandehurve të dërguar për gjykim. Ndërsa për veprën penale “Moskryerja e detyrave nga organet tatimore” të parashikuar nga neni 181/a i Kodit Penal nuk rezultojnë të jetë regjistruar ndonjë procedim penal, njësoj si në vitin 2021, ndërsa për veprën penale “Kontrabanda nga

¹³⁰ Referuar neneve 180-182/a të Kodit Penal.

¹³¹ Për vitin 2021 janë regjistruar 316 procedime penale me 78 të pandehur për veprat penale në lidhje me taksat dhe tatimet.

¹³² Për vitin 2021 janë dërguar për gjykim 94 çështje penale.

¹³³ Për vitin 2021 janë 143 të pandehur të dërguar për gjykim.

punonjës që lidhen me veprimtarinë doganore” sipas nenit 175 të Kodit Penal, ku përfshihen nëpunësit publik të dyshuar të administratës doganore, janë regjistruar 3 procedime penale. Ndërkohë nga analiza e statistikave të prokurorisë për vitin 2022 konstatohet se numri më i madh i referimeve ka ardhur nga policia e shtetit me 31210 çështje të referuara, ndërkohë që referimet e policive të tjera janë si vijon: 10 çështje të referuara nga policia e ndërtimit; 25 çështje të referuara nga policia financiare; 4 çështje të referuara nga policia pyjore; 3 çështje të referuara nga policia elektrike; dhe 305 çështje të referuara nga policitë e tjera. Krahasuar me vitin 2021¹³⁴, konstatohet se kemi një ulje të referimeve nga Policia e Shtetit me 2006 raste më pak, ulje të referimeve nga policia elektrike me 47 raste më pak dhe nga policitë e tjera me 33 raste më pak. Nga ana tjetër, për policinë financiare rezulton se kemi rritje me 10 raste më shumë të referuara, për policinë pyjore kemi 1 rast më pak të referuar dhe për policinë e ndërtimit 28 raste më pak të referuara, krahasuar me vitin 2021.

- Referuar të dhënave statistikore për grup-veprat penale në lidhje me krimet në fushën e doganave, në vitin 2022, evidentohet se janë regjistruar 259 procedime penale me 232 të pandehur ose me rritje 54,1% të numrit të procedimeve dhe rritje 74.3% të pandehurve krahasuar me vitin 2021. Gjithashtu, për këtë grup-veprash penale janë dërguar për gjykim 134 procedime penale me 190 të pandehur ose me rritje 32,6% të numrit të procedimeve dhe rritje 54.4% të pandehurve të dërguar për gjykim për këtë grup-veprash krahasuar me vitin 2021.

- Në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar, gjatë vitit 2022 nga sistemi IMPRO janë paraqitur këto të dhëna:

Për veprën penale “Trafikimi i narkotikëve” - ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit - 55 praktika; - Ekstradime nga jashtë drejt Shqipërisë- 38 praktika; - letërporosi nga jashtë- 39 praktika; - letërporosi për jashtë - 40 praktika.

Për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale” janë trajtuar kërkesat: - letërporosi nga jashtë – 31 praktika; - letërporosi për jashtë - 97 praktika.

Për veprën penale “Trafikimi i qenieve njerëzore” janë trajtuar kërkesat: - ekstradimet nga jashtë drejt Shqipërisë - 2 praktika; - ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit - 1 praktikë; - letërporosi nga jashtë - 35 praktika; - letërporosi për jashtë - 4 praktika.

- Po kështu, në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar, nga të dhënat statistikore rezulton se për vitin 2022 në kuadër të marrëdhënieve juridiksionale me autoritetet e huaja janë kryer: - Ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit - 119 praktika dhe janë përfunduar gjithsej 49 praktika; - Ekstradime nga jashtë drejt Shqipërisë - 162 praktika dhe janë përfunduar 62 praktika; - Urdhër arreste ndërkombëtare të lëshuara nga autoritetet e huaja për shtetasit shqiptarë të cilët nuk mund të ekstradohen për shkak të shtetësisë shqiptare, - 252 praktika nga këto 122 të përfunduara; - letërporosi nga jashtë - 489 praktika nga këto 284 të përfunduara; - letërporosi për jashtë – 526 praktika nga këto 173 të përfunduara; - shpallja e shtetasve shqiptarë ose të huaj në kërkim ndërkombëtar - 245 praktika nga këto 24 të përfunduara; - heqje e shtetasve shqiptarë nga kërkitimi ndërkombëtar - 134 praktika; - transferime të dënuarish nga jashtë - 10 praktika nga këto 2 të përfunduara; - transferime të dënuarish për jashtë - 0 praktika; - transferime procedimi nga jashtë drejt Shqipërisë - 17 praktika; - transferim procedimi nga Shqipëria për jashtë - 11 praktika; - njohjet e vendimeve penale të ardhura nga jashtë - 19 praktika; - njohjet e vendimeve penale shqiptare të dërguara jashtë vendit - 7 praktika.

- Në lidhje me zbatimin e rekomandimit për organizimin e trajnimeve të përbashkëta është përmendur sërish bashkëpunimi me Shkollën e Magjistraturës për të organizuar aktivitete të përbashkëta trajnuese të zhvilluara me tema që lidhen me hetimet financiare, evazionin fiskal dhe krimin kibernetik, si dhe numri i prokurorëve dhe oficerëve të policisë gjyqësore pjesëmarrës në to.

¹³⁴ Të dhënat për vitin 2021 kanë qenë: 33216 referime nga policia e shtetit; 15 referime nga policia financiare; 38 referime nga policia e ndërtimit; 5 referime nga policia pyjore; dhe 338 referime nga policitë e tjera, ndërsa nga policia elektrike janë referuar 50 raste.

Nga vlerësimi i rekomandimeve të propozuara nga ministrinë e linjës që kanë në përgjegjësi agjencitë ligjzbatuese që ushtrojnë funksione të policisë gjyqësore, evidentohet progres i arritur dhe forcimi i bashkëpunimit me organin e prokurorisë.

Me qëllim përmirësimin e mëtejshëm të këtij bashkëpunimi, nga këto institucione janë propozuar si vijon:

*Ministria e Brendshme*¹³⁵ në përputhje me prioritetet e përcaktuara në programin e Qeverisë, detyrimet që lindin në kuadër të MSA-së me Bashkimin Evropian, rekomandimet e FATF/MONEYVAL dhe Planin e Veprimit të ICRG/FATF për vitin 2023 “Për nxjerrjen e Shqipërisë nga lista gri”, si edhe në Memorandumin e Bashkëpunimit Ndërinstitucional nr. 5270, datë 16.7.2020, “Për rritjen e efektivitetit në hetimet që lidhen me pastrimin e parave, financimin e terrorizmit, krimet financiare, sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve kriminale në funksion të përmbushjes së Rekomandimeve KSA-së dhe Planit të Veprimit të ICRG/FATF”, ka paraqitur disa sugjerime me qëllim: i) rritjen e efektivitetit në luftën kundër krimit të organizuar dhe trafikimit; ii) parandalimin dhe goditjen e aktiviteteve të pastrimit të parave, financimit të terrorizmit dhe krimet ekonomike e financiare; iii) forcimin e mëtejshëm të bashkëpunimit me Prokurorinë.

Konkretisht, Ministria e Brendshme ka sugjeruar:

i. Zhvillimin e hetimeve pasurore paralelisht me hetimin penal referuar ligjit nr. 10192, datë 3.12.2009 “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, veçanërisht në hetimet e grupeve të strukturuar kriminale, dhe subjektet e shpallura në kërkim ndërkombëtar, duke synuar që për këto subjekte të kërkohet sekuestrimi i pasurisë që në fazën fillestare të hetimit.

ii. Rritja e numrit të hetimeve të përbashkëta me partnerët ndërkombëtar, në kuadër të luftës kundër krimit të organizuar dhe të grupeve kriminale me aktivitet ndërkombëtar.

iii. Të zbatohen kërkesat e memorandumit të bashkëpunimit për realizimin e takimeve dhe analizave periodike ndërinstitucionale Prokurori-Polici, në nivel qendror dhe lokal me qëllim evidentimin, adresimin, zgjidhjen e problematikave.

iv. Të mbështesë në mënyrë prioritare implementimin e shkëmbimit të të dhënave midis dy aplikacioneve të Menaxhimit Policor të Çështjes së Policisë së Shtetit dhe Menaxhimit të Çështjes së Prokurorisë.

v. Të vlerësohet rishikimi i udhëzimit të përbashkët nr. 2487, datë 15.5.2017, “Për trajtimin e bimëve, lëndëve narkotike apo psikotrope dhe prekursorve kimikë të sekuestruara”, lidhur me administrimin e tërheqjes dhe dorëzimit të këtyre provave.

Krahas këtyre sugjerimeve për rekomandimet drejtuar prokurorit të përgjithshëm, Ministria e Brendshme ka paraqitur disa problematika dhe sugjerime të përgjithshme që lidhen me mbarëvajtjen e hetimeve, konkretisht: i) krijimi i një *track-recordi* në lidhje me veprat penale të krimit të organizuar dhe hetimeve financiare; ii) ndryshimi i kuadrit ligjor për përditësimin e listave të lëndëve narkotike në ligjin 7975/1995; si dhe iii) problematikat për shkak të ngarkesës së lartë të rasteve të paraqitura në Institutin e Policisë Shkencore në lidhje me ekspertimin e profilgjenetik të ADN-së.

*Ministria e Financave dhe Ekonomisë*¹³⁶ konkretisht Drejtoria e Përgjithshme e Doganave shpreh se, ka pasur një bashkëpunim të mirë me organin e prokurorisë veçanërisht në rastet e regjistrimit të procedimeve penale në bazë të materialeve të referuara. Një sugjerim i paraqitur nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, është që për shkak të mundësisë për aksesin e informacionit në terren, pavarësisht se cili është institucioni referues, materiali t’u delegohet Oficerëve të Policisë Gjyqësore të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave.

¹³⁵ Kërkuar informacion me shkresën nr. 277 prot., datë 16.1.2023, ardhur përgjigje në mënyrë elektronike me shkresën nr. 562/3 prot., datë 6.2.2023.

¹³⁶ Kërkuar informacion me shkresën nr. 277, datë 16.1.2023, ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 2126/1prot., datë 20.2.2023, protokolluar pranë nesh me nr. 277/7 prot., datë 10.3.2023.

*Agjencia e Mbikëqyrjes së Lojërave të Fatit*¹³⁷ rekomandon:

i. forcimin e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve, i cili të konsistojë në shkëmbimin e informacioneve dhe dhënien e ekspertizës nga ana e saj;

ii. rritjen e hetimeve proaktive jo vetëm të veprave penale në fushën e lojërave të fatit, por edhe në vepra penale të lidhura me to si pastrimi i produkteve të veprës penale, mitëmarrja, shpërdorimi i detyrës, evazioni fiskal, si dhe

iii. rritjen e numrit të çështjeve të dërguara për gjykim për këtë kategori veprash penale me qëllim reduktimin e këtij fenomeni.

*Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit të Pastrimit të Parave*¹³⁸ evidenton si prioritare përqendrimin e hetimit të procedimeve penale me pritshmëri për sekuestro e konfiskim pasurish kriminale, duke përfshirë veçanërisht rastet e kryerjes së veprës penale nga palë të treta dhe vepra penale origjinuese jashtë Republikës së Shqipërisë. Gjithashtu, kërkon vëmendje të veçantë për hetimin me përparësi të rasteve të veprave penale që sipas Vlerësimit Kombëtar të Riskut për Pastrimin e Parave evidentohen si veprat kryesore gjeneruese të ardhurash kriminale si në fushën e lëndëve narkotike, veprat penale të korrupsionit dhe ato në fushën doganore e tatimore.

*Ministria e Financave dhe Ekonomisë*¹³⁹ dhe konkretisht *Drejtoria e Hetimit Tatimor në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve* shprehet se, në zbatim të Memorandumit të Bashkëpunimit nr. 1079, datë 15.7.2020 janë marrë angazhime për rritjen dhe forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional me qëllim rritjen e efektivitetit të hetimit të veprave penale në fushën e pastrimit të parave, krimeve financiare, e hetimeve pasurore për sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve kriminale. Në kuadër të këtij bashkëpunimi Drejtoria e Hetimit Tatimor sugjeron vëmendje e shtuar dhe prioritet më i lartë në sektorët e identifikimit me risk, forcim të bashkëpunimit, në lidhje me fenomenin e skemave mashtruese me TVSH-në, krijimin e subjekteve tregtare dhe caktimin e administratorëve fiktivë si dhe zbatimin më efektiv të sekuestros preventive dhe konservative, me qëllim evidentimin e përfituesve realë.

*Ministria e Turizmit dhe Mjedisit*¹⁴⁰ shprehet në lidhje me veprimtarinë e institucioneve të saj për vitin 2022 dhe bashkëpunimin me prokuroritë, e konkretisht:

i. Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (AKZM) ka mbajtur 248 procesverbale konstatimi për dëmtime në zonat e mbrojtura nga të cilat 21 prej tyre i janë referuar drejtpërdrejt Prokurorive të Qarkut Berat, Elbasan, Korçë, Lezhë, Shkodër, Tiranë, Durrës, Gjirokastrë dhe 227 raste Policisë së Shtetit dhe IKMT-së;

ii. Agjencia Kombëtare e Bregdetit (AKB) ka referuar 24 raste në strukturat e Policisë së Shtetit për lirim të plazheve publike dhe masat për mjetet lundruese dhe në 7 raste ka vënë në dispozicion të prokurorisë dokumentacionin e kërkuar;

iii. Agjencia Kombëtare e Pyjeve (AKP) ka pasur një numër të lartë denoncimesh lidhur me dëmtimet e fondit pyjor, prerje dhe transport të paligjshëm të lëndës drusore, ku 33 raste janë referuar në Prokurorinë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër.

Lidhur me këto raste Agjencia Kombëtare e Pyjeve (AKP) ka paraqitur problematikën në lidhje me bashkëpunimin me prokurorinë dhe zhvillimin e hetimit, ekspertizën e kryer dhe mënyrën e përfundimit të çështjeve penale.

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit nisur nga sa më sipër rekomandon:

i. rritjen e bashkëpunimit midis strukturave të fushës së turizmit dhe mjedisit në nivel qendror dhe rajonal me prokuroritë e rretheve për rritjen e cilësisë së hetimeve dhe referimin e saktë të

¹³⁷Kërkuar informacion me shkresën nr. 277 prot., datë 16.1.2023, ardhur përgjigjja nëpërmjet e-mailit datë 20.3.2023.

¹³⁸ Kërkuar informacion me shkresën nr. 277 prot., datë 16.1.2023, ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 181/1 prot., datë 10.2.2023, protokolluar me nr. 277/7 prot., datë 10.3.2023.

¹³⁹ Kërkuar informacion me shkresën nr. 277 prot., datë 16.1.2023, kthyer përgjigje me shkresën e tyre nr. 1937/1 prot., datë 21.2.2023, protokolluar me nr. 277/4 prot., datë 21.2.2023.

¹⁴⁰ Kërkuar informacion me shkresën nr. 277, datë 16.1.2023, ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 392/2 prot., datë 9.2.2023, protokolluar pranë nesh me nr. 277/2 prot., datë 10.2.2023.

kundërvajtjes/veprës penale në fushën e mjedisit, mbledhjen e provave të sakta si dhe bashkëpunimin me strukturat për gjetjen e autorëve,

ii. forcimin e masave ndëshkuese nga ana e prokurorisë për kundërvajtjet penale që lidhen me fushën e mjedisit, pyjeve dhe zonave të mbrojtura me qëllim shmangien e katastrofave mjedisore dhe parandalimin e dëmtimit të cilësisë së mjedisit apo të përbërësve të tij të veçantë;

iii. zhvillimi i komunikimeve periodike për të diskutuar lidhur me ecurinë e hetimit dhe problematikat që hasen; si dhe

iv. organizimin e trajnimeve të prokurorëve për hetimin e krimeve mjedisore sipas praktikave më të mira evropiane, duke pasur parasysh se Prokuroria e Përgjithshme është në cilësinë dhe të anëtarit të Rrjetit Evropian të Prokurorëve Mjedisorë (ENPE).

*Ministria e Mbrojtjes*¹⁴¹ ka parashtruar një problematikë që lidhet me faktin e ushtrimit të atributave ligjore të Oficerëve të Policisë Gjyqësore nga ana e Komandës së Forcës Detare/Roja Bregdetare sipas përcaktimit ligjor. Me qëllim përmirësimit të ushtrimit të detyrës nga ana e tyre, Ministria e Mbrojtjes ka sugjeruar rritjen e bashkëpunimit me Prokurorinë e Përgjithshme dhe trajnimin e vazhdueshëm të Oficerëve të Policisë Gjyqësore me qëllim përmirësimit dhe rritjen e efektivitetit të ushtrimit të detyrës së tyre brenda kuadrit ligjor.

Sa më sipër, *Këshilli i Ministrave, me qëllim forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional rekomandon:*

1. Forcimin e luftës kundër informalitetit, duke rritur numrin e çështjeve të regjistruara dhe të dërguara për gjykim, për grup veprat penale në fushën e taksave dhe tatimeve, duke forcuar bashkëpunimin me institucionet përkatëse në luftën ndaj subjekteve që priren të kryejnë evazion fiskal dhe ndaj nëpunësve publikë të administratës tatimore dhe doganore.

2. Rritjen e numrit të hetimeve paralele financiare në lidhje me veprat penale në fushën e taksave dhe tatimeve, si vepra penale që gjenerojnë të ardhura, gjurmimin e produkteve dhe rritjen e numrit të sekuestrimeve/konfiskimeve.

3. Shtimin e vëmendjes për veprat penale në fushën e zgjedhjeve, duke pasur parasysh se viti 2023 është një vit zgjedhor, me qëllim garantimin e hetimit të shpejtë dhe efektiv të çështjeve.

4. Rritjen e vëmendjes në lidhje me veprat penale të krimit kibernetik, thelbësore si pjesë e masave për sigurinë kibernetike të ndërmarra nga Këshilli i Ministrave.

5. Vijimin e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve ligjzbatuese kombëtare dhe ndërkombëtare, me qëllim rritjen e cilësisë dhe eficiencës në hetimin dhe ushtrimin e ndjekjes penale, dhe shkëmbimin e të dhënave në funksion të hetimit të specializuar, të shpejtë dhe të gjithanshëm.

6. Rritjen e numrit të hetimeve proaktive për veprat penale në fushën e krimeve financiare, pastrimit të parave, krimeve financiare dhe hetimeve pasurore, si dhe për veprat penale të fushës së krimeve të rënda që mund të lidhen me format e veçanta të bashkëpunimit.

7. Vijimin e forcimit të kapaciteteve të seksioneve të posaçme pranë prokurorive me qëllim rritjen e numrit dhe cilësisë së hetimeve për veprat penale në kompetencë të këtyre seksioneve.

8. Rritjen e rasteve të përfshirjes në kryerjen e veprimeve të përbashkëta hetimore të oficerëve të shërbimeve të tjera të policive gjyqësore, sidomos për rastet e referuara në prokurori prej tyre.

9. Shtimin e kapaciteteve profesionale nëpërmjet trajnimeve të përbashkëta me oficerët e policive gjyqësore në drejtim të ligjshmërisë së veprimeve hetimore dhe vlerës së provave veçanërisht në rastet e hetimeve financiare, evazionit fiskal dhe krimit kibernetik.

¹⁴¹ Kërkuar informacion me shkresën nr. 277 prot., datë 16.1.2023, ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 814/1 prot., datë 9.2.2023, protokolluar pranë nesh me nr. 277/3 prot., datë 10.2.2023.